

Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ)

Εγγυήσεις – Πυλώνας 1

A decorative graphic element consisting of several horizontal lines of varying lengths and colors (teal, white, and light blue) extending from the right side of the slide.

ΚΓΠ - Κοινή Γεωργική Πολιτική

- ◆ Αρκετά σύνθετη και δαπανηρή πολιτική.
- ◆ Η ΚΓΠ ξεκίνησε ως πολιτική στήριξης των τιμών το 1962.
- ◆ **Στόχος:** Η σταθεροποίηση των τιμών
- ◆ ΚΑΙ παροχή στήριξης εισοδημάτων για κοινωνικούς λόγους.

Κατανομή των Γεωργικών Εκμ. κατά μέγεθος (2000, 2007 και 2010)

Μεγάλη ανισοκατανομή:

- Οι μεγαλύτερες 2% των εκμεταλλεύσεων κατέχουν το 45% της ΧΓΓ
- Οι μικρότερες 50% των εκμεταλλεύσεων κατέχουν μόνο το 3% της συνολικής ΧΓΓ.

	Χρησιμοποιούμενη Γεωργική Γή			Αριθμός Εκμεταλλεύσεων		
	2005	2007	2010	2005	2007	2010
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Less than 2 ha	3%	3%	2%	49%	48%	48%
From 2 to 4.9 ha	6%	6%	4%	22%	22%	21%
From 5 to 9.9 ha	6%	6%	5%	11%	12%	11%
From 10 to 19.9 ha	8%	8%	7%	7%	7%	8%
From 20 to 29.9 ha	6%	6%	5%	3%	3%	3%
From 30 to 49.9 ha	9%	9%	9%	3%	3%	3%
From 50 to 99.9 ha	16%	16%	16%	3%	3%	3%
100 ha or over	45%	46%	51%	2%	2%	3%

Πηγή: EUROSTAT

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

- **Γεωργία**

- Πολλοί παραγωγοί, όλοι δέκτες τιμών
- Ελεύθερη είσοδο και έξοδο.
- Δηλαδή καθεστώς Τέλειου Ανταγωνισμού

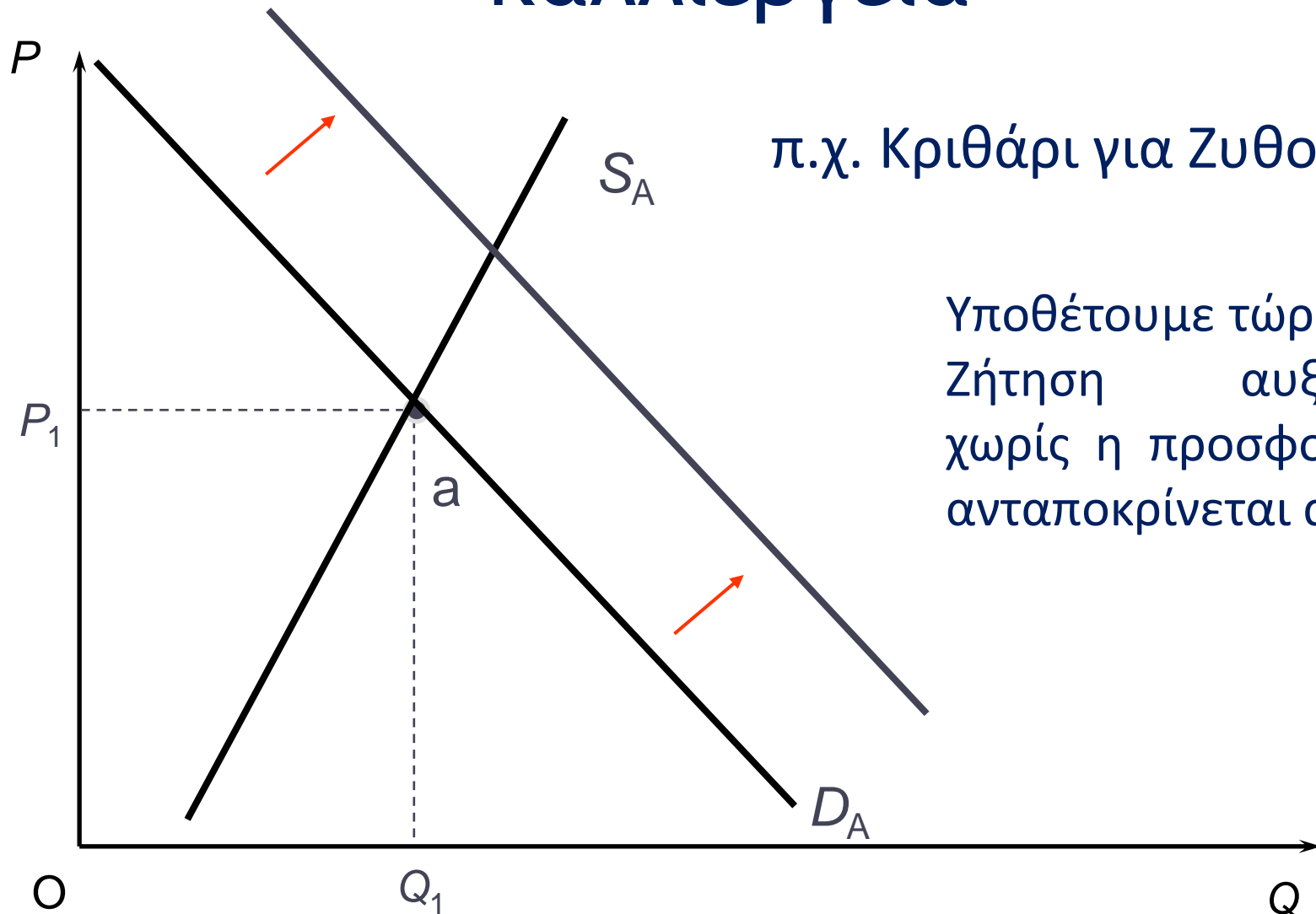
- **Ποιος ο λόγος Παρέμβασης στον Αγροτικό τομέα;**

- Η διακύμανση των τιμών προκαλεί διακύμανση των αγροτικών εισοδημάτων.
- Σε περιόδους μικρής παραγωγής οι καταναλωτές αναγκάζονται να πληρώνουν πολύ υψηλές τιμές.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

- ❖ Γιατί οι κυβερνήσεις παρεμβαίνουν στον Αγροτικό τομέα;
 - Να μειώσουν τις διακυμάνσεις των τιμών
 - Να αυξήσουν τα γεωργικά εισοδήματα
 - Να προστατέψουν τις αγροτικές κοινότητες
 - Να αυξήσουν την αυτάρκεια σε τρόφιμα
- ❖ Αίτια βραχυχρόνιων διακυμάνσεων των τιμών
 - Διακυμάνσεις στην ζήτηση και αστάθεια
 - Διακυμάνσεις στην παραγωγή

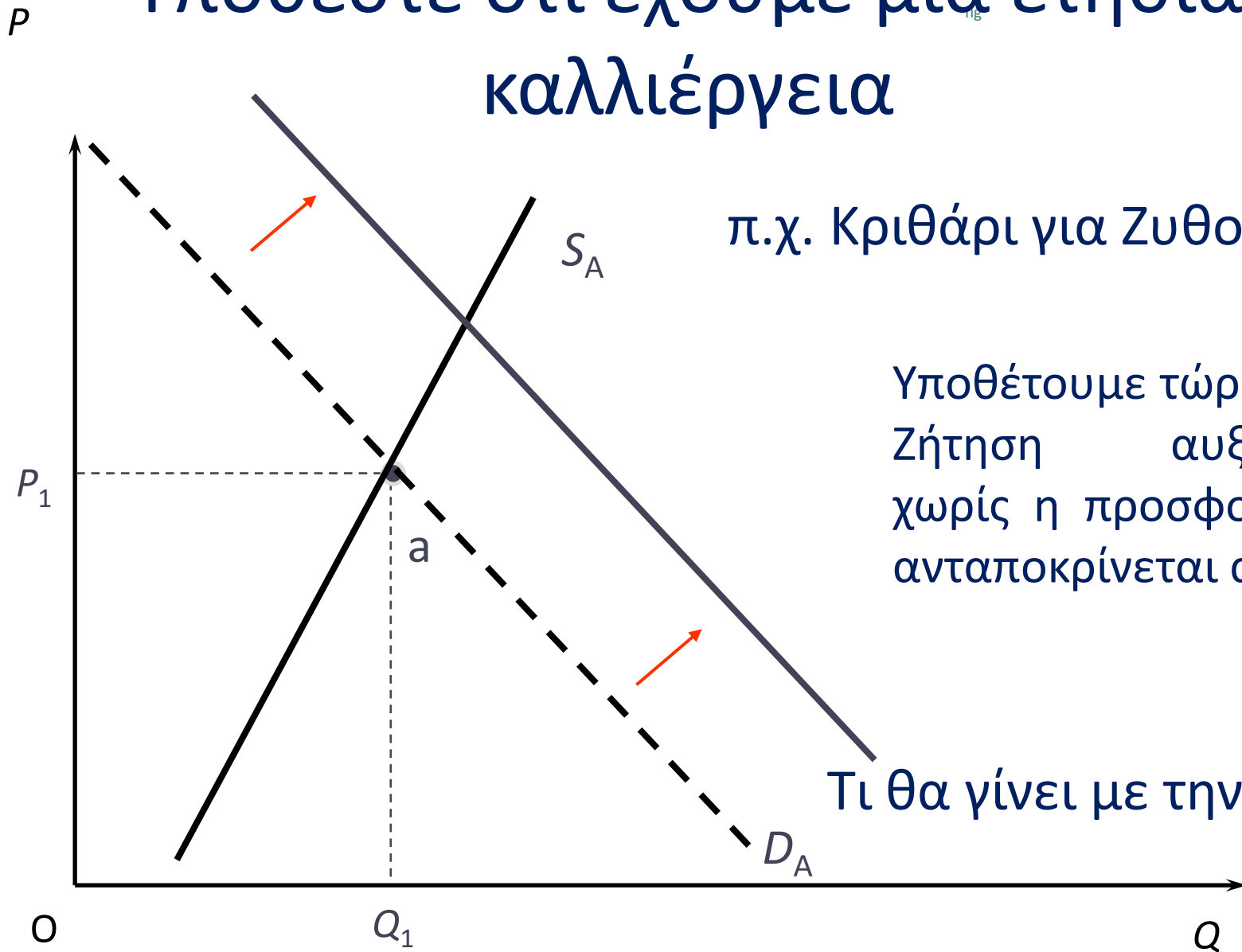
Υποθέστε ότι έχουμε μια ετήσια καλλιέργεια

π.χ. Κριθάρι για Ζυθοποιία

Υποθέτουμε τώρα ότι η Ζήτηση αυξάνεται χωρίς η προσφορά να ανταποκρίνεται άμεσα.

Υποθέστε ότι έχουμε μια ετήσια καλλιέργεια

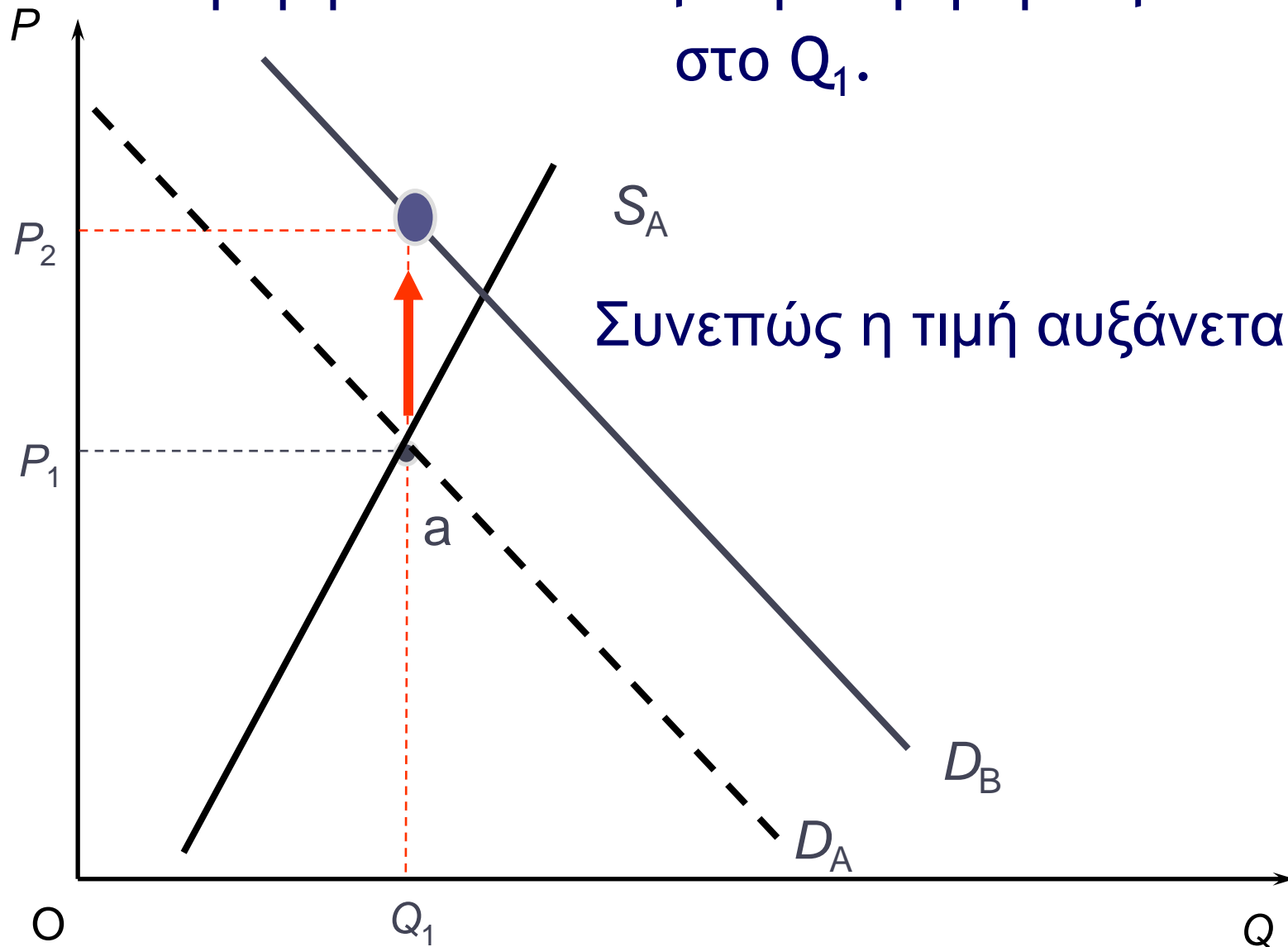

π.χ. Κριθάρι για Ζυθοποιία

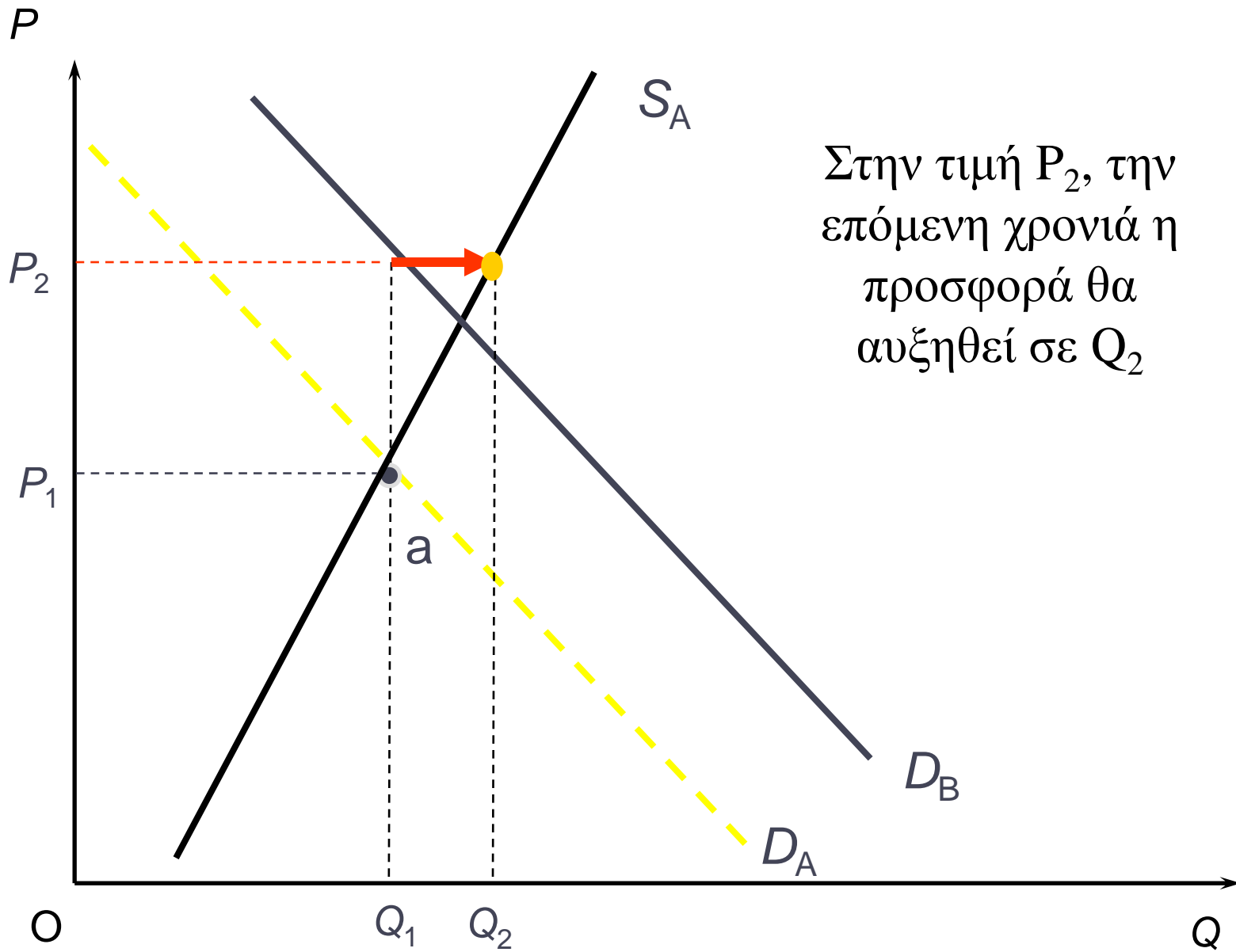
Υποθέτουμε τώρα ότι η Ζήτηση αυξάνεται χωρίς η προσφορά να ανταποκρίνεται άμεσα.

Τι θα γίνει με την τιμή?

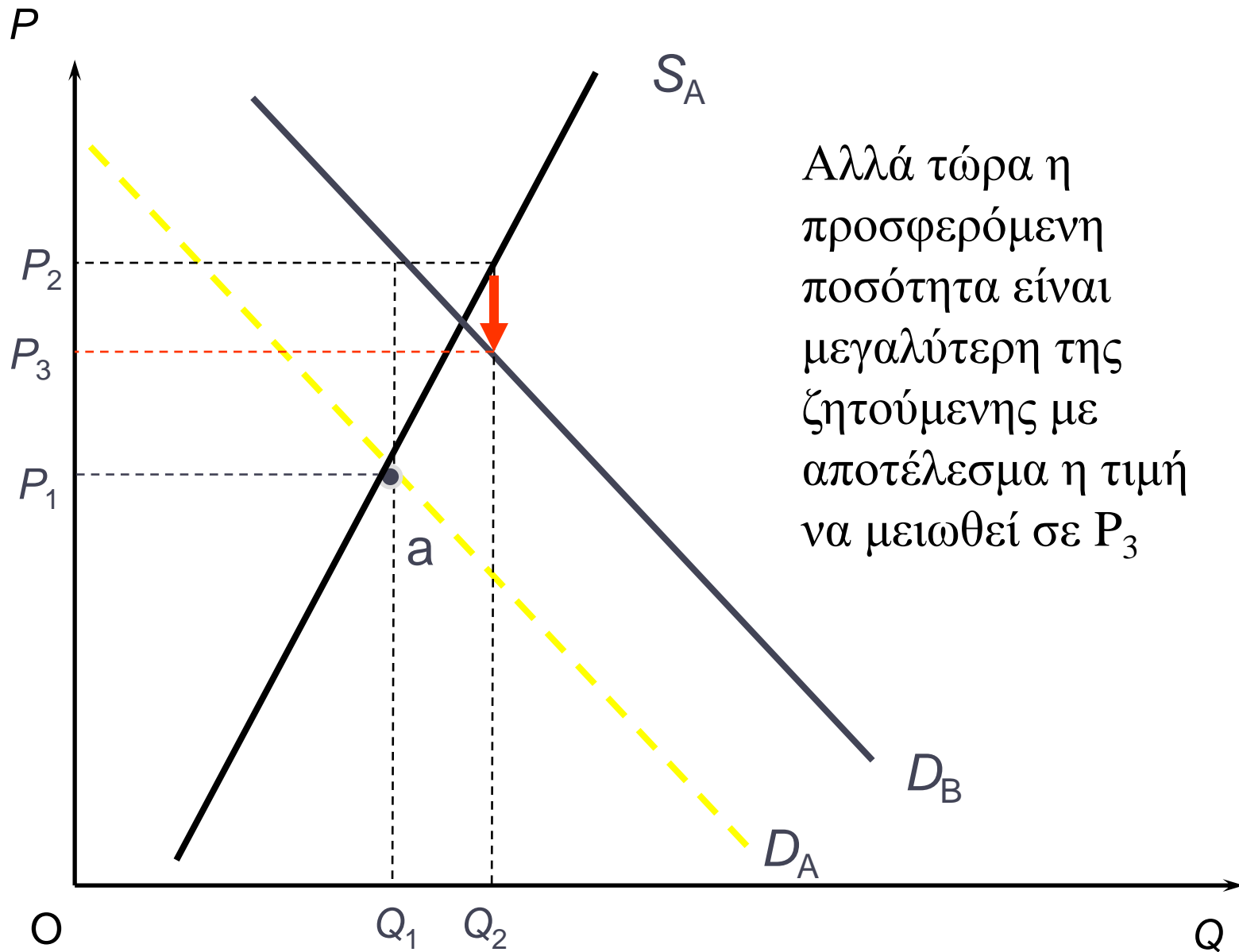
Εφόσον η προσφορά είναι δεδομένη, η τιμή θα διαμορφωθεί από την προσφερόμενη ποσότητα στο Q_1 .

- ◆ Αλλά την επόμενη περίοδο οι παραγωγοί διαπιστώνουν ότι η τιμή του κριθαριού ήταν υψηλή.
- ◆ Έτσι τώρα όλοι θέλουν να καλλιεργήσουν κριθάρι.
- ◆ Στην τιμή P_2 , ποιο θα είναι το επίπεδο προσφοράς?

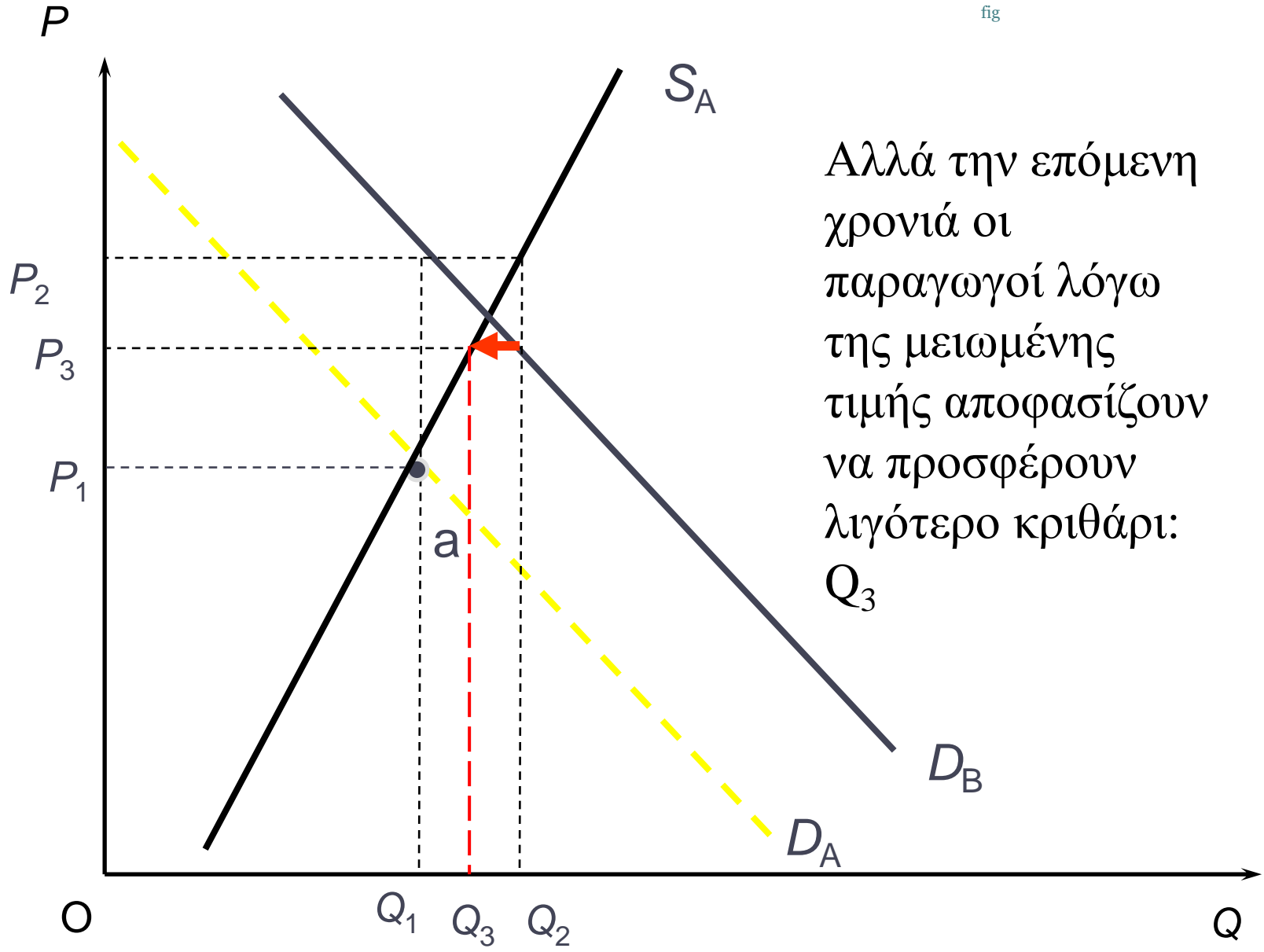

Στην τιμή P_2 , την
επόμενη χρονιά η
προσφορά θα
αυξηθεί σε Q_2

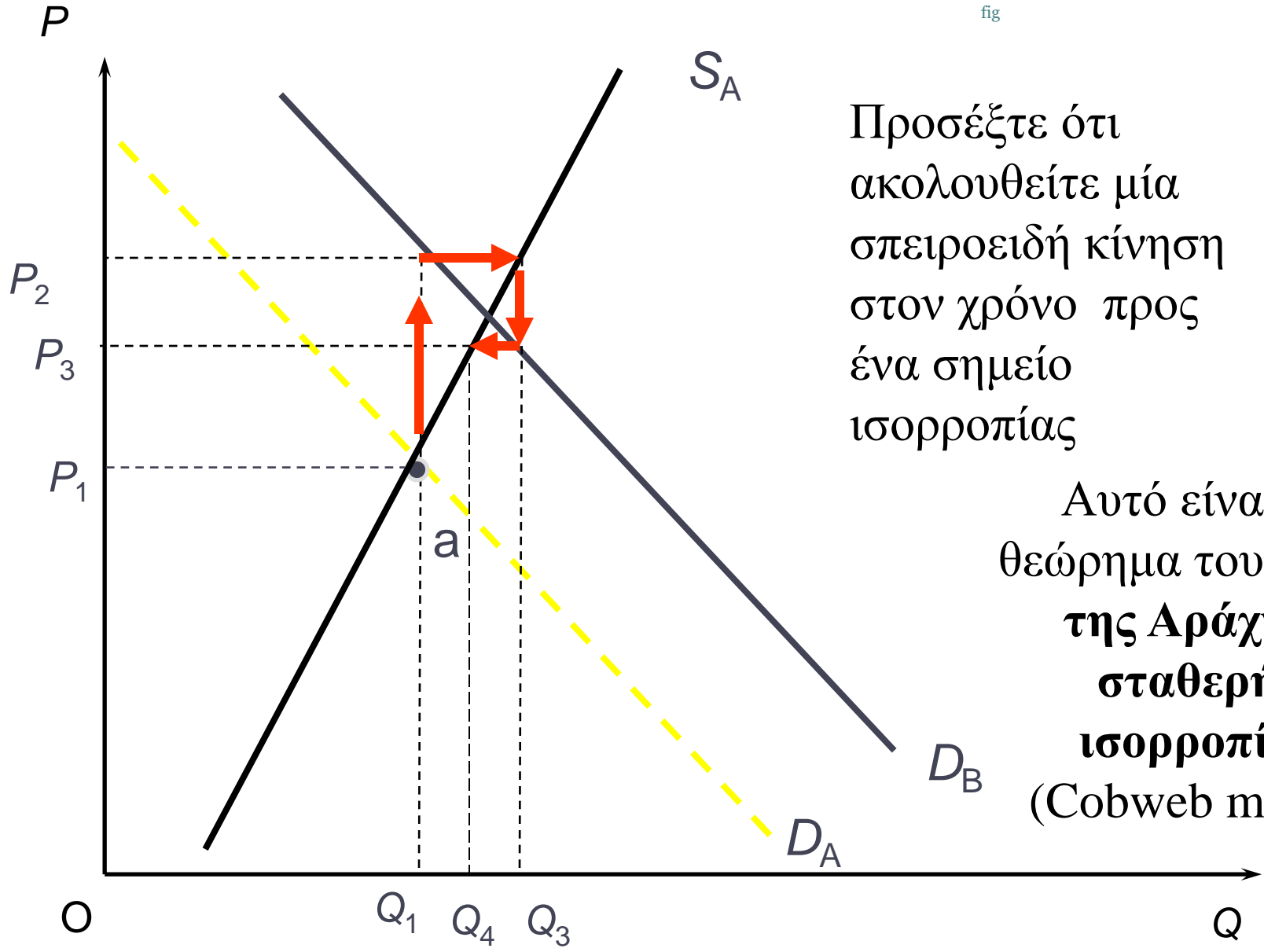
Αλλά τώρα η προσφερόμενη ποσότητα είναι μεγαλύτερη της ζητούμενης με αποτέλεσμα η τιμή να μειωθεί σε P_3

fig

Αλλά την επόμενη χρονιά οι παραγωγοί λόγω της μειωμένης τιμής αποφασίζουν να προσφέρουν λιγότερο κριθάρι: Q_3

fig

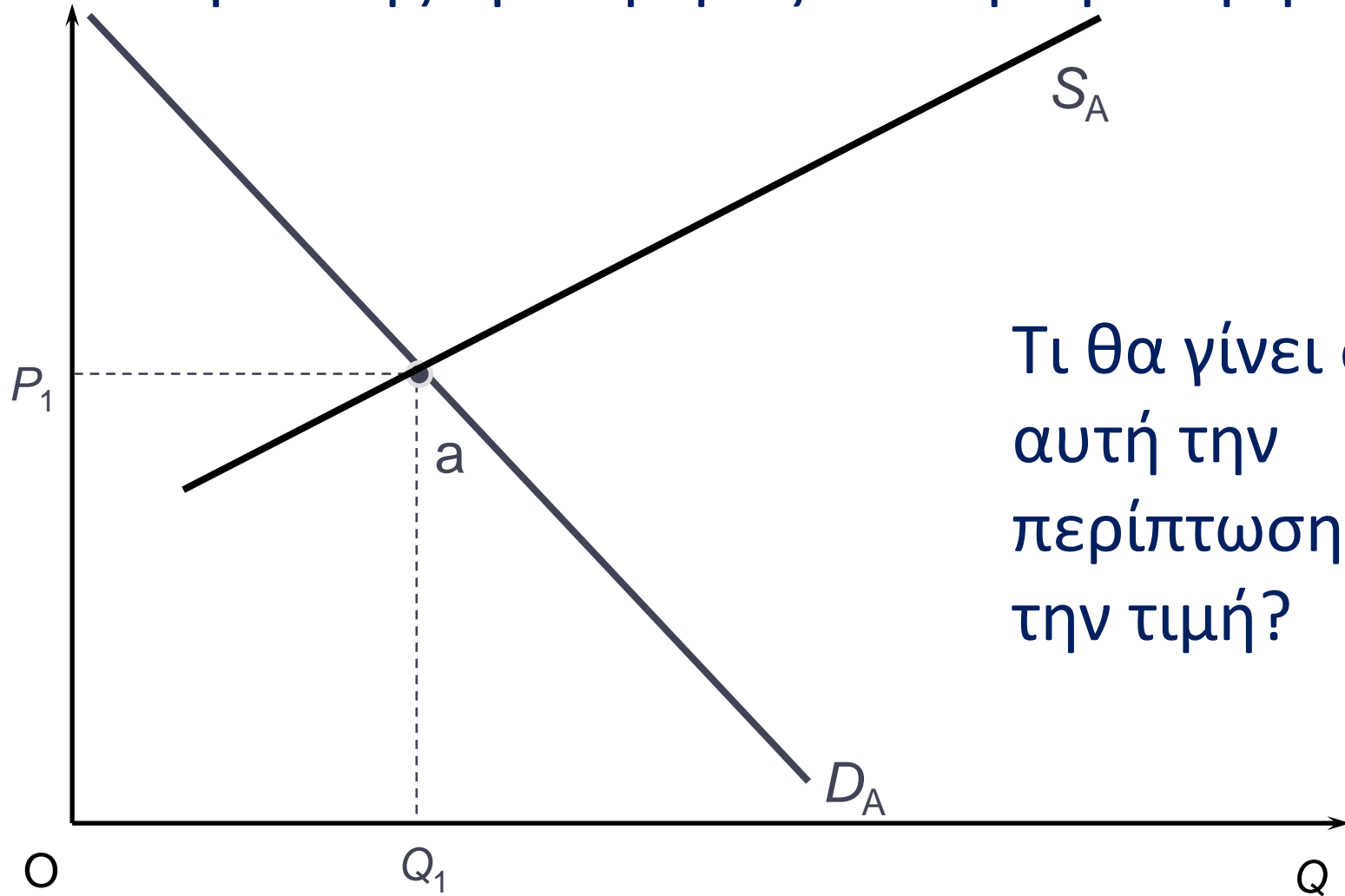

Προσέξτε ότι ακολουθείτε μία σπειροειδή κίνηση στον χρόνο προς ένα σημείο ισορροπίας

Αυτό είναι το θεώρημα του **Ιστού της Αράχνης σταθερής ισορροπίας** (Cobweb model)

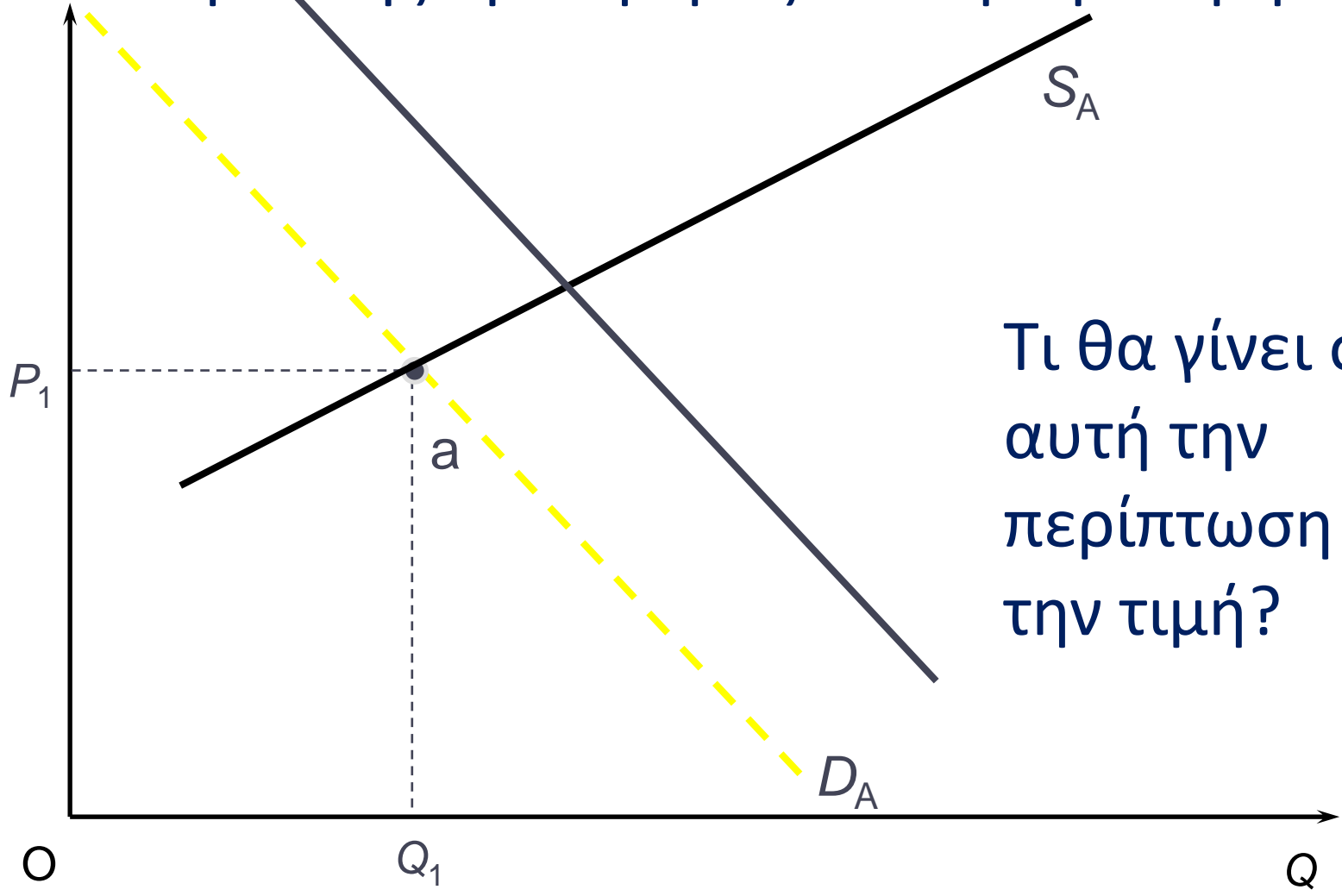
P

Ας υποθέσουμε τώρα ότι η κλίση της καμπύλης προσφοράς είναι μικρότερη.

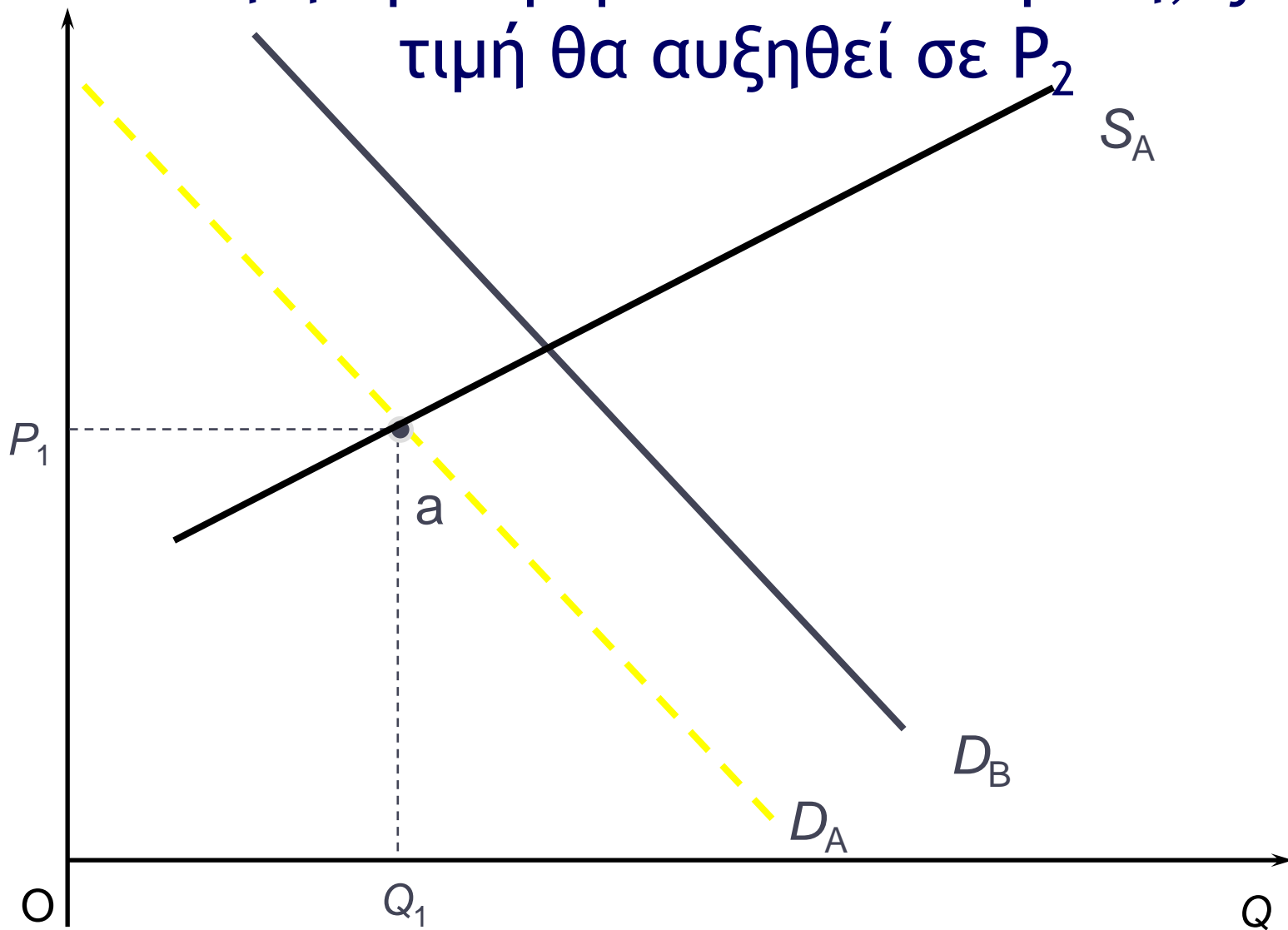
Τι θα γίνει σε αυτή την περίπτωση με την τιμή?

Ας υποθέσουμε τώρα ότι η κλίση της καμπύλης προσφοράς είναι μικρότερη.

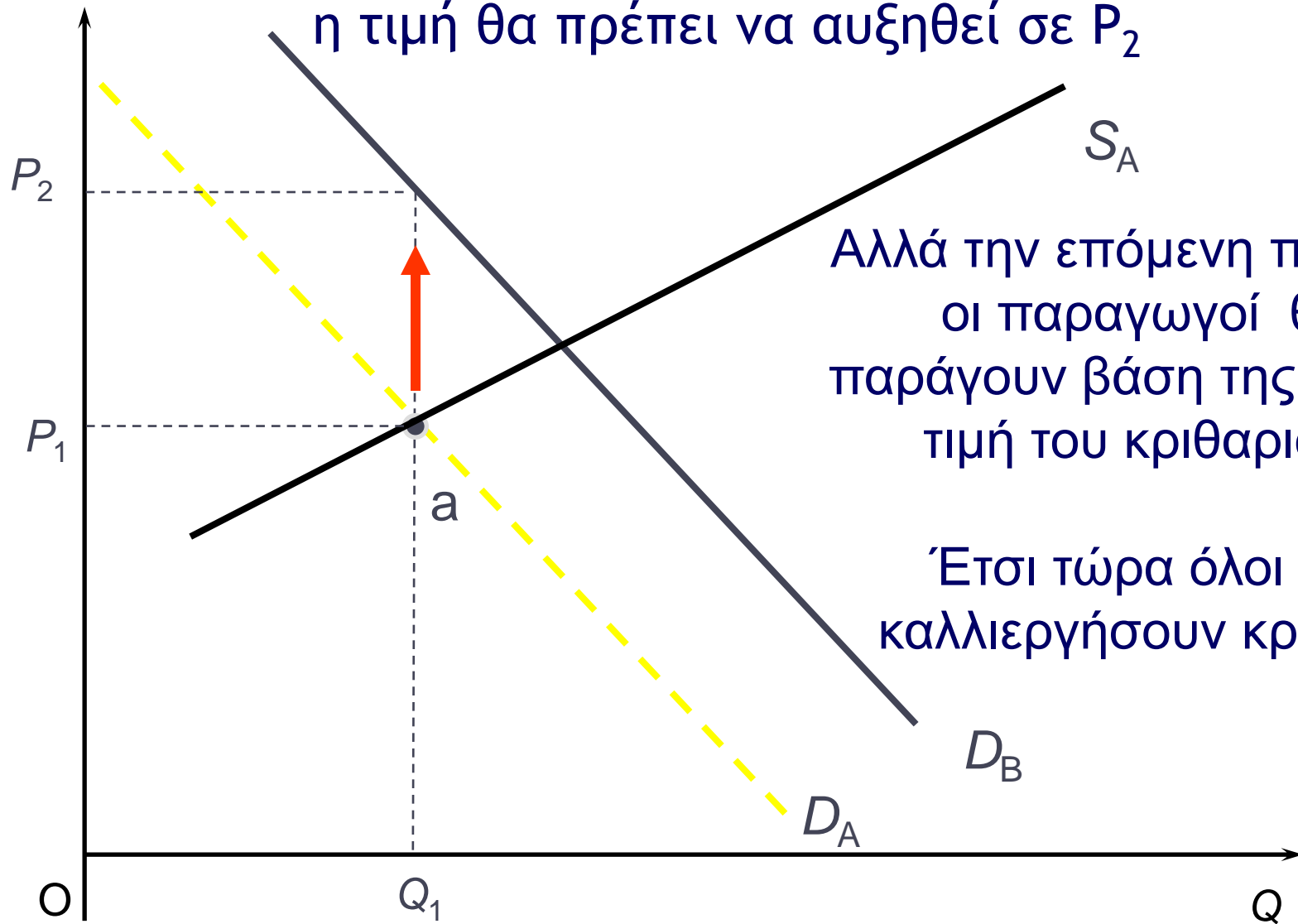

Τι θα γίνει σε αυτή την περίπτωση με την τιμή?

P Επειδή η προσφορά είναι δεδομένη, ξανά η τιμή θα αυξηθεί σε P_2

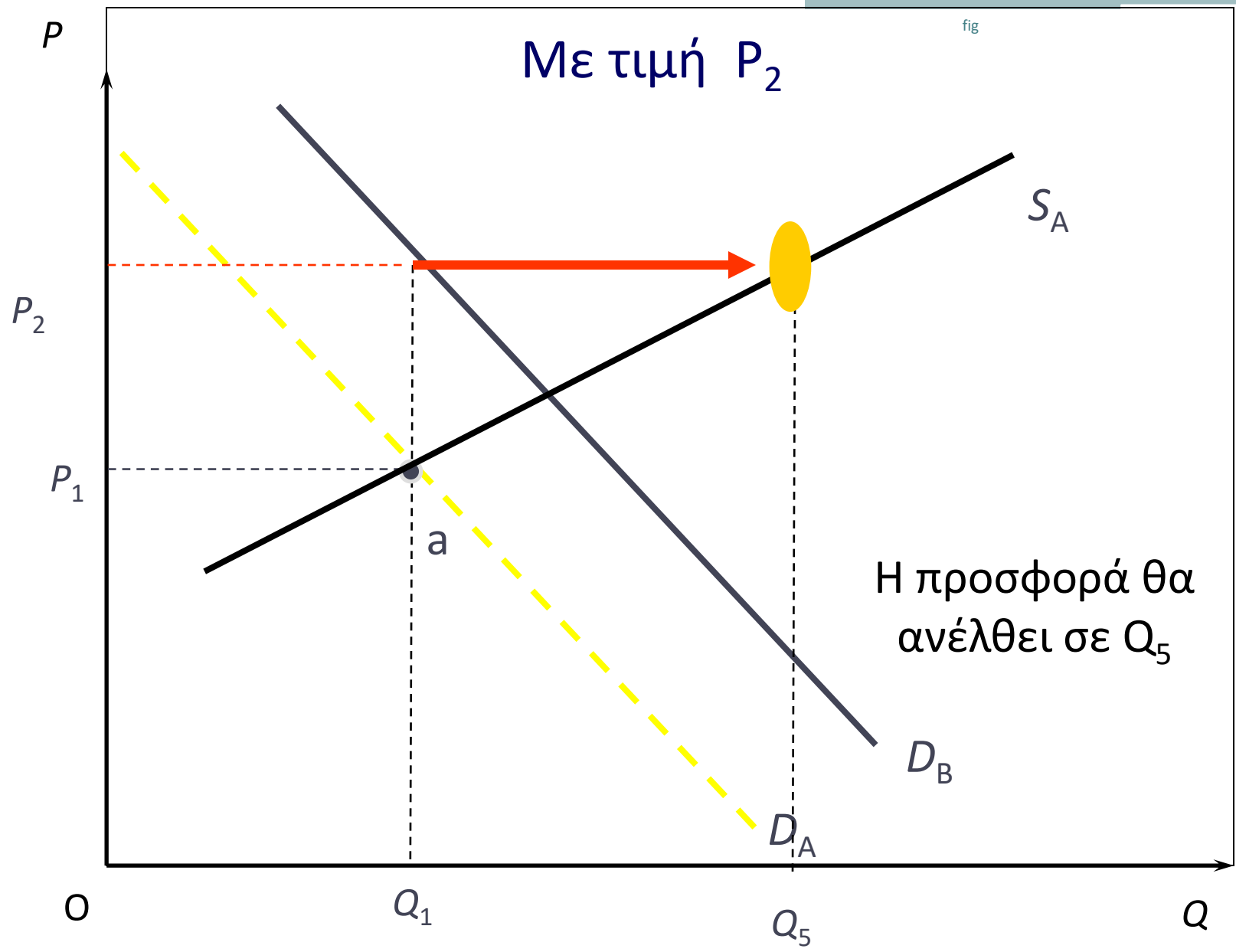

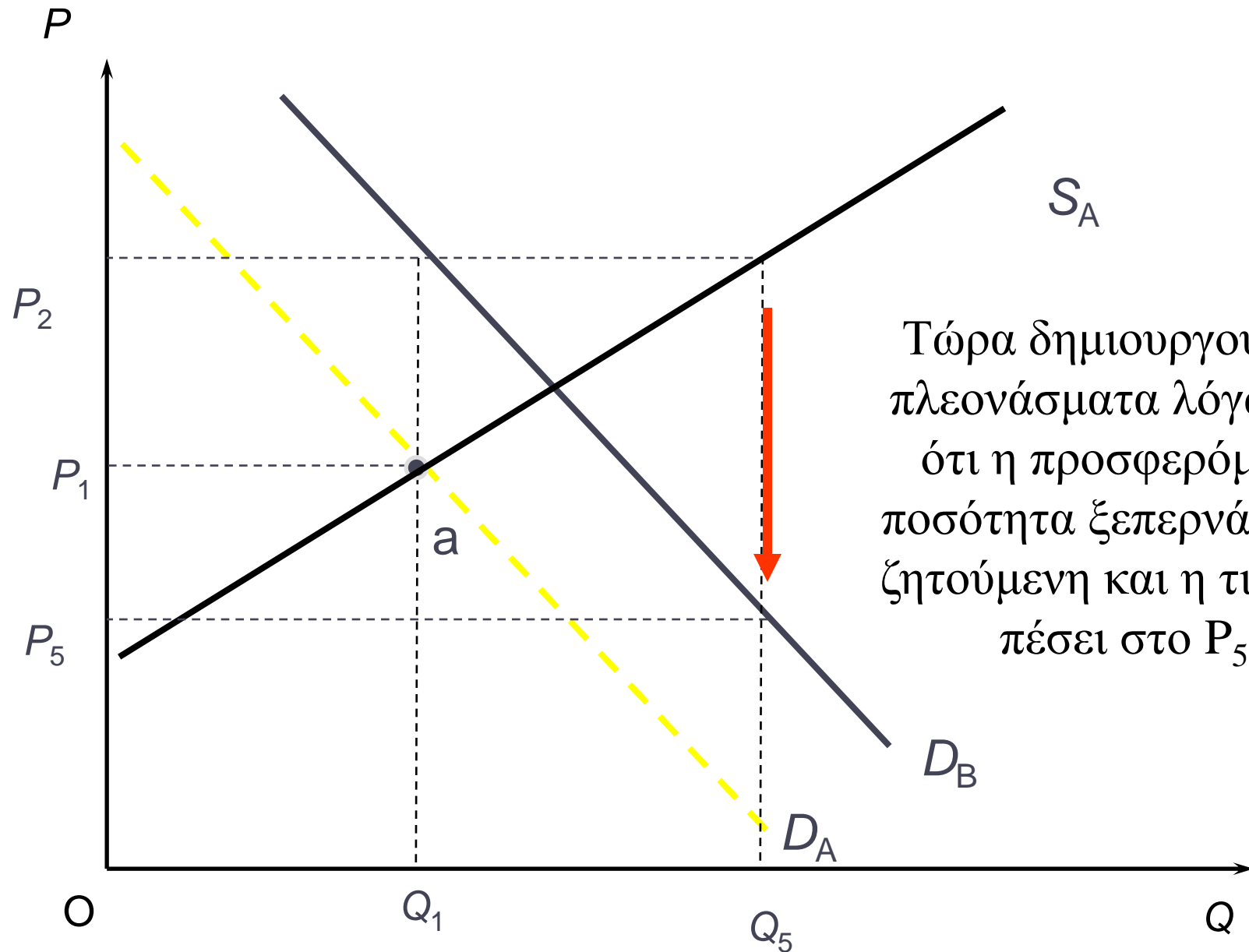
Πλόγω του ότι η προσφορά είναι δεδομένη στο Q_1 , ξανά η τιμή θα πρέπει να αυξηθεί σε P_2

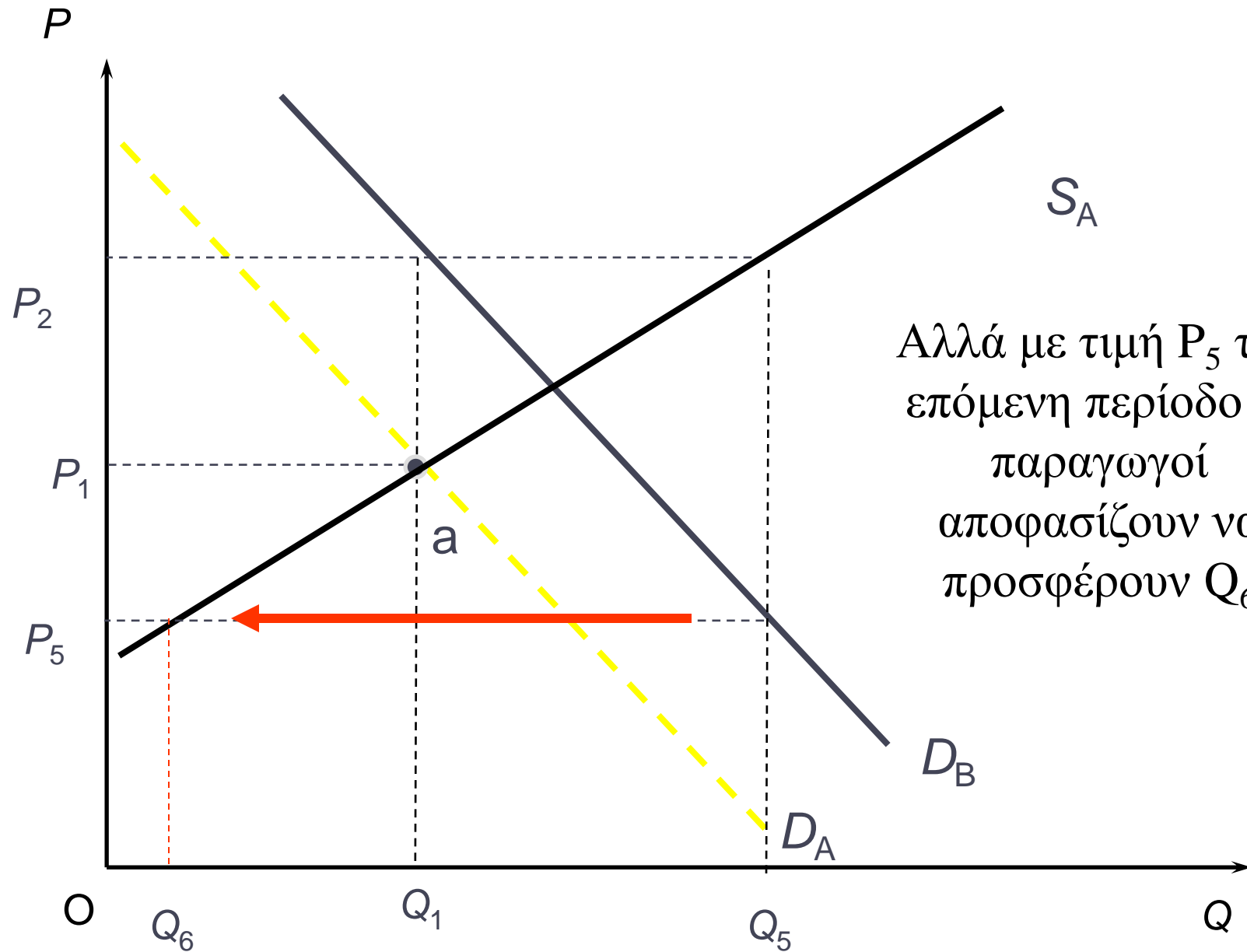
Αλλά την επόμενη περίοδο οι παραγωγοί θα παράγουν βάσει της υψηλής τιμή του κριθαριού.

Έτσι τώρα όλοι θα καλλιεργήσουν κριθάρι

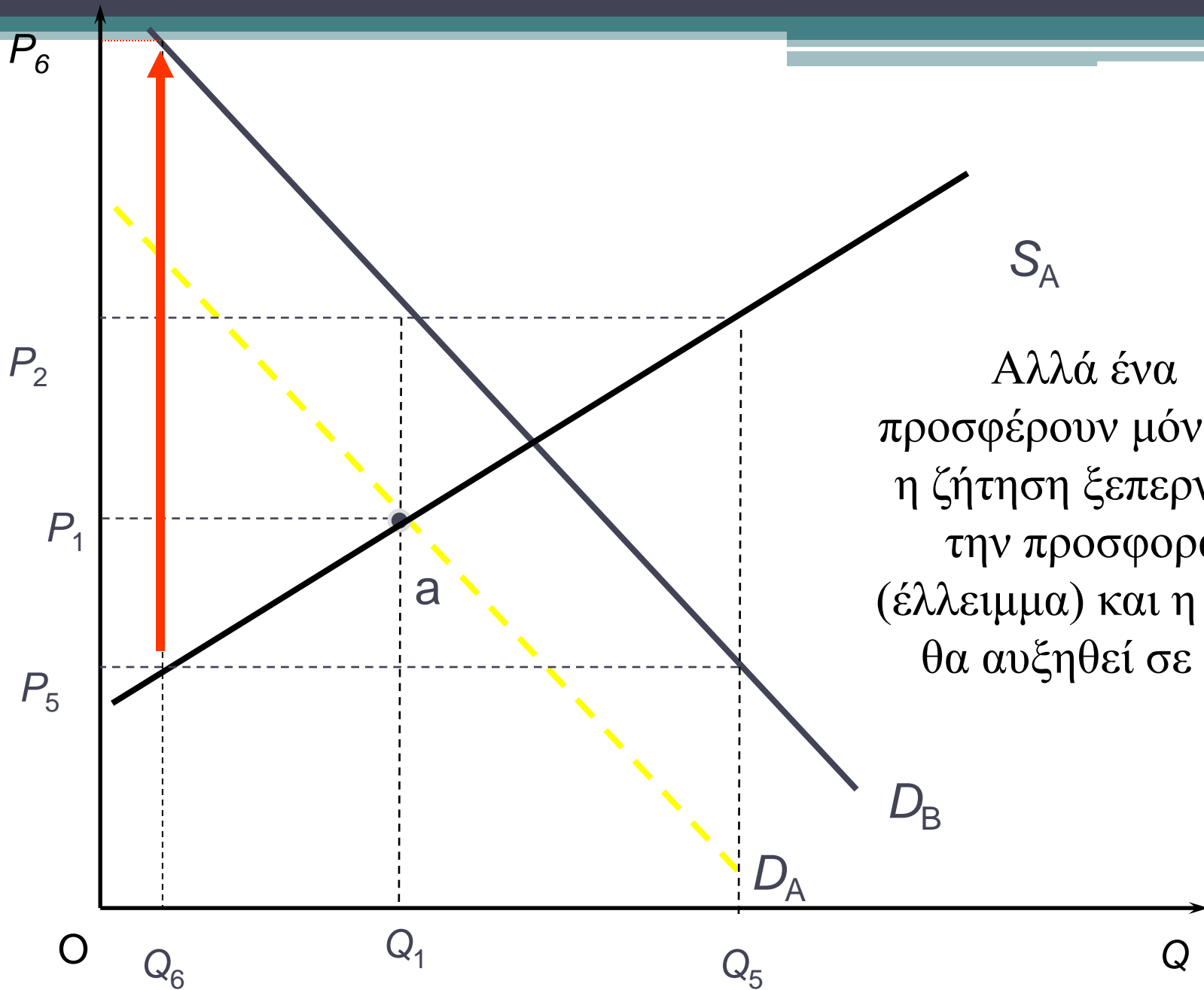

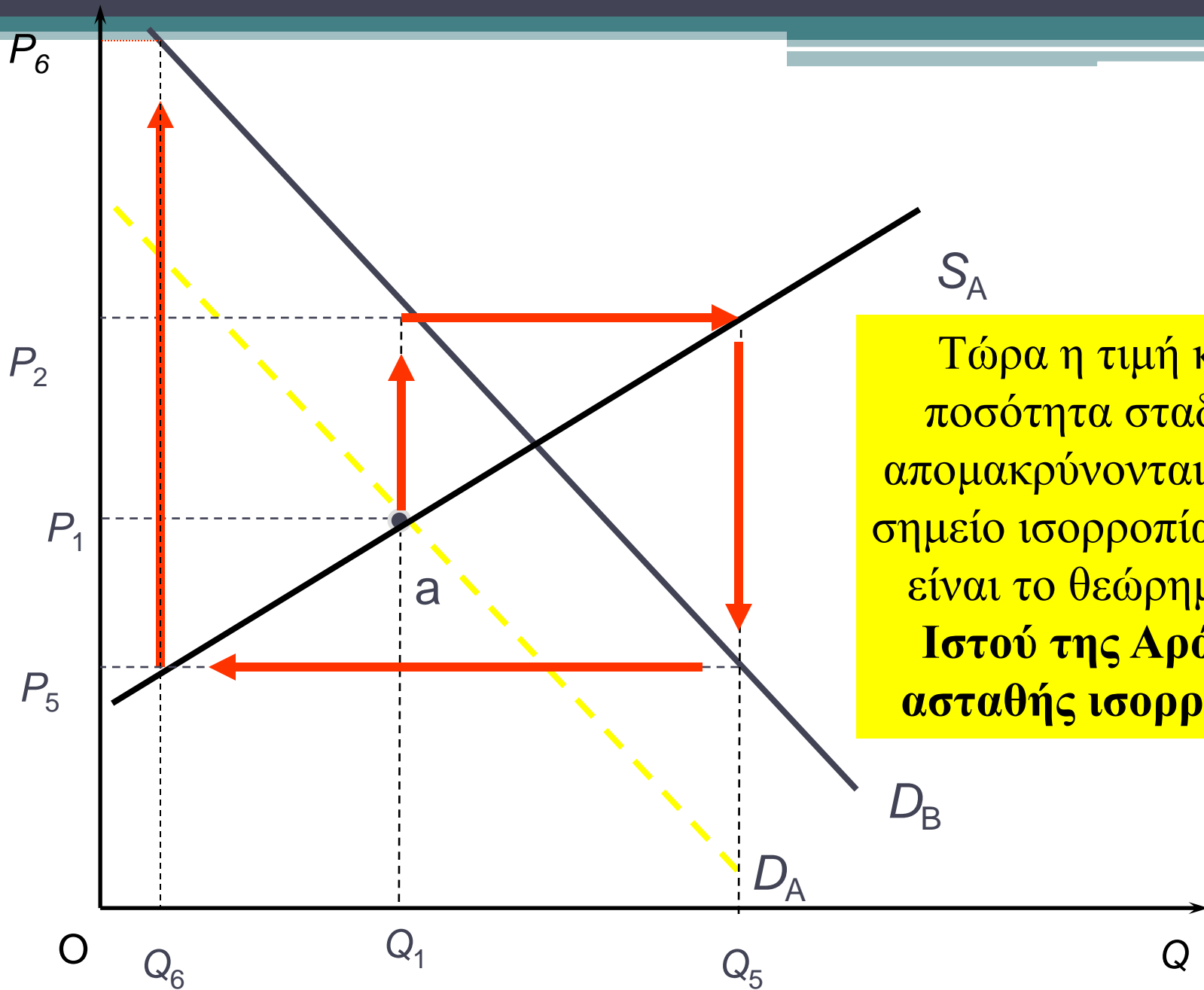
Τώρα δημιουργούνται
 πλεονάσματα λόγω του
 ότι η προσφερόμενη
 ποσότητα ξεπερνάει την
 ζητούμενη και η τιμή θα
 πέσει στο P_5

Αλλά με τιμή P_5 την
επόμενη περίοδο οι
παραγωγοί
αποφασίζουν να
προσφέρουν Q_6

Αλλά ένα
 προσφέρουν μόνο Q_6
 η ζήτηση ξεπερνάει
 την προσφορά
 (έλλειμμα) και η τιμή
 θα αυξηθεί σε P_6

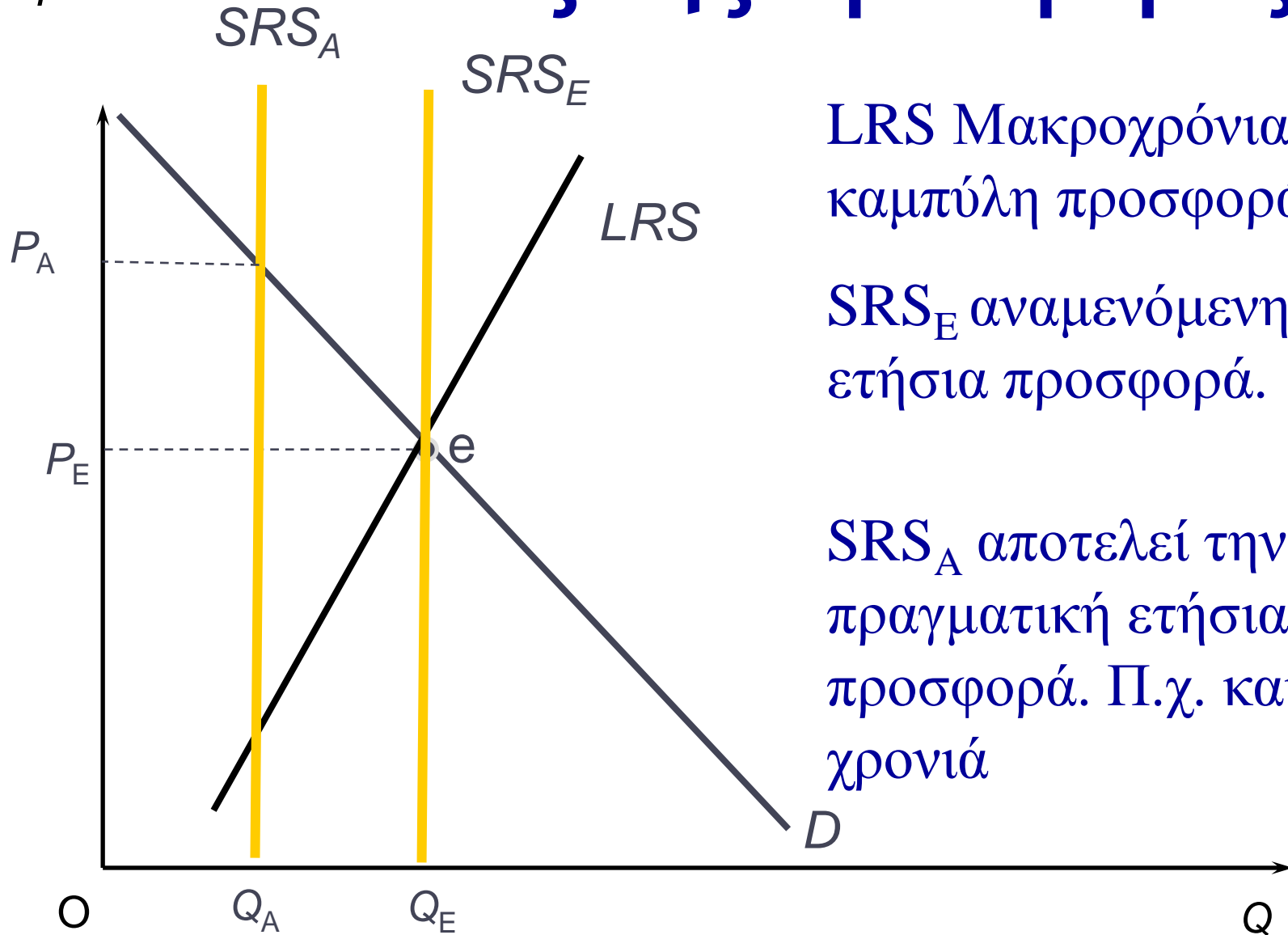

Τώρα η τιμή και η ποσότητα σταδιακά απομακρύνονται από το σημείο ισορροπίας. Αυτό είναι το θεώρημα του **Ιστού της Αράχνης** ασταθής ισορροπίας.

Συνέπειες του Θεωρήματος της Αράχνης

- ✓ Όταν η ζήτηση ΜΕΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ με σταθερή την ετήσια προσφορά, μία αναπάντεχη αύξηση της ζήτησης θα προκαλέσει αύξηση στα εισοδήματα.
- ✓ Η καθυστερημένη αντίδραση την επόμενη χρονιά θα δημιουργήσει κυκλικές διακυμάνσεις στις τιμές τα επόμενα χρόνια.
- ✓ Όταν η ποσότητα (**Q**) αυξάνεται και η τιμή (**P**) μειώνεται, τα έσοδα, (**PxQ**) διακυμαίνονται.
- ✓ Όλες οι επιδράσεις Cobweb δεν είναι σταθερές.

P Μεταβολές της Προσφοράς

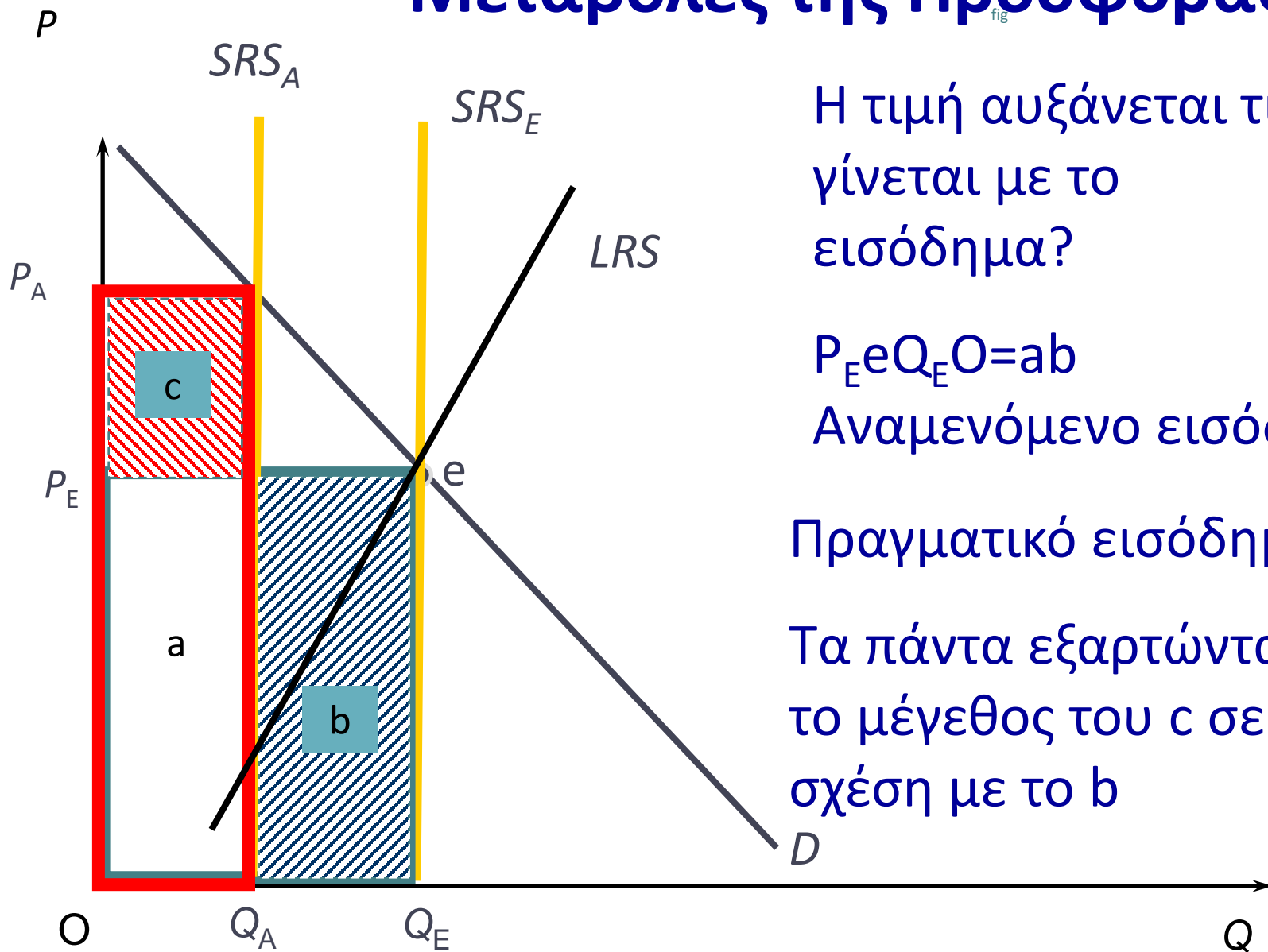

LRS Μακροχρόνια
καμπύλη προσφοράς.

SRS_E αναμενόμενη
ετήσια προσφορά.

SRS_A αποτελεί την
πραγματική ετήσια
προσφορά. Π.χ. κακή
χρονιά

Μεταβολές της Προσφοράς

Η τιμή αυξάνεται τι γίνεται με το εισόδημα?

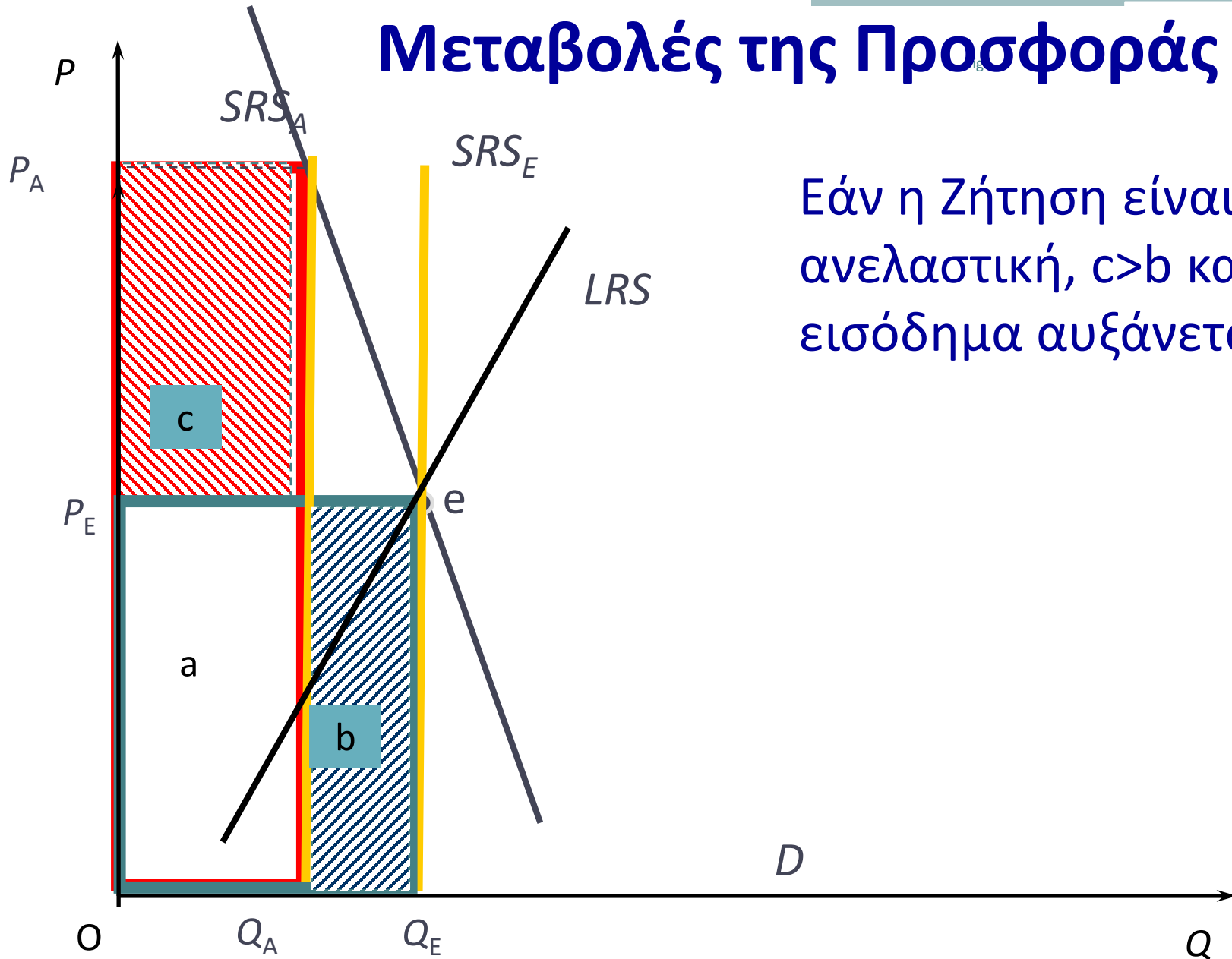
$$P_E e Q_E O = ab$$

Αναμενόμενο εισόδημα

Πραγματικό εισόδημα = ac

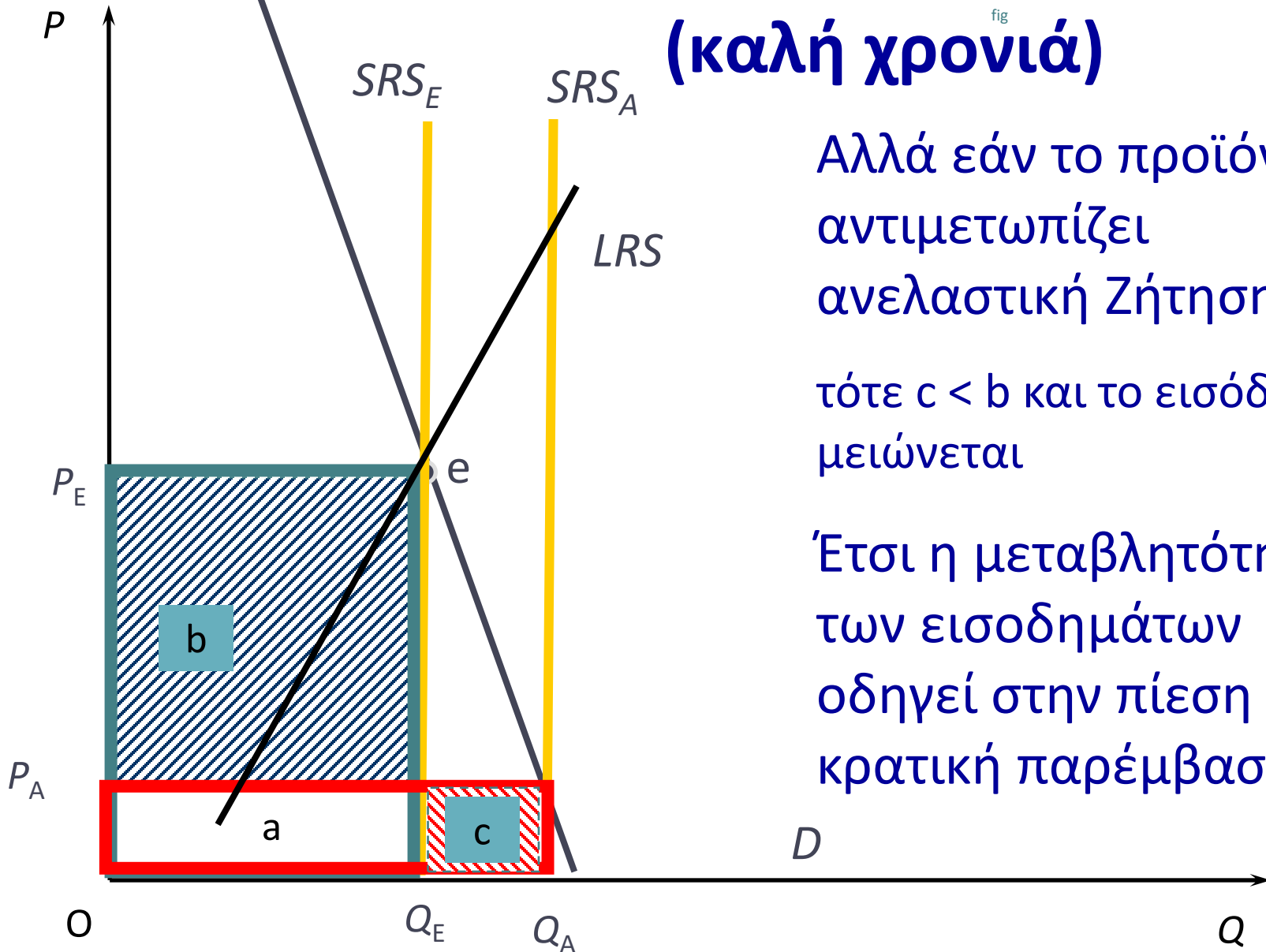
Τα πάντα εξαρτώνται από το μέγεθος του c σε σχέση με το b

Μεταβολές της Προσφοράς

Εάν η Ζήτηση είναι πιο ανελαστική, $c > b$ και το εισόδημα αυξάνεται.

Μεταβολές της προσφοράς (καλή χρονιά)^{fig}

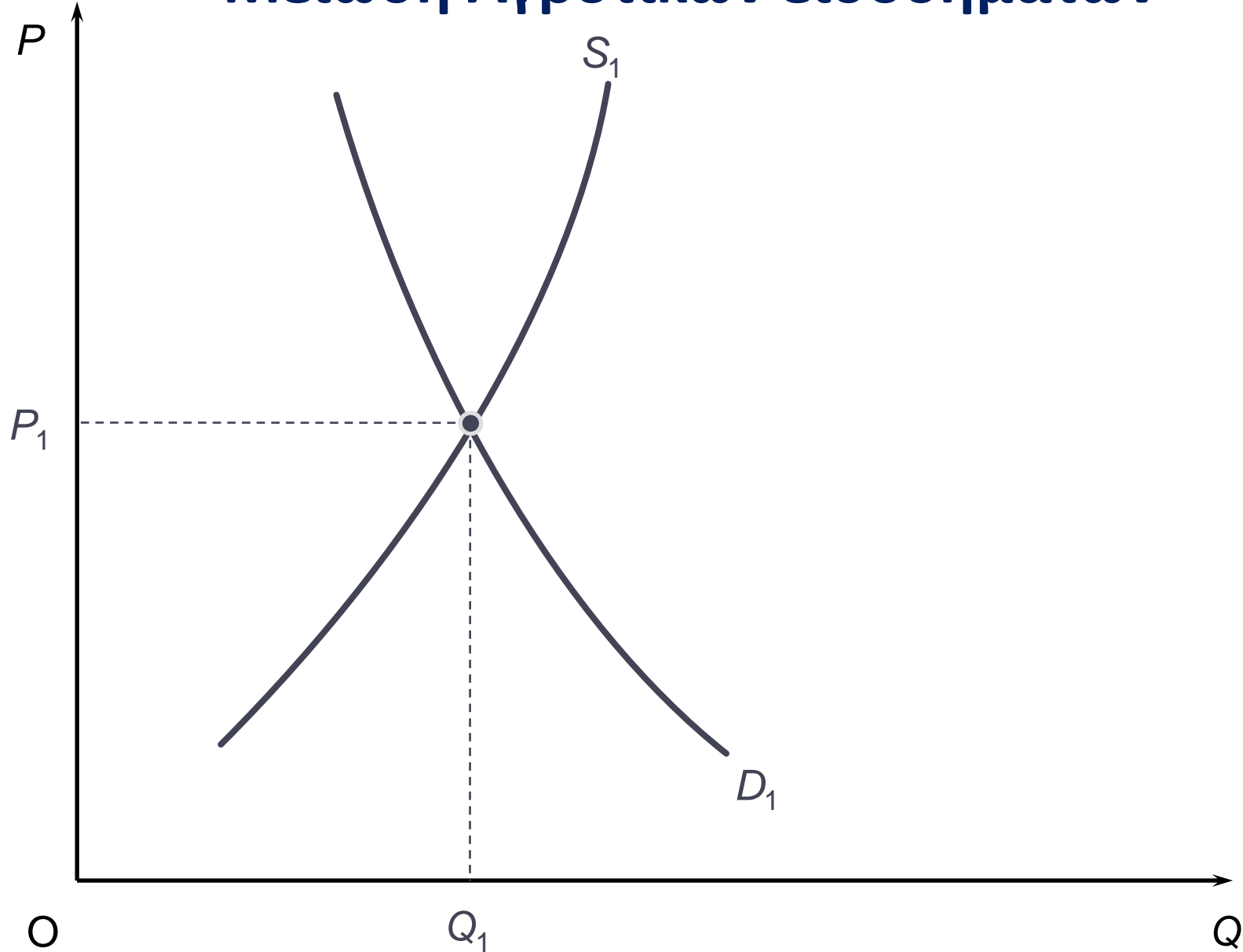
Αλλά εάν το προϊόν αντιμετωπίζει ανελαστική Ζήτηση, τότε $c < b$ και το εισόδημα μειώνεται

Έτσι η μεταβλητότητα των εισοδημάτων οδηγεί στην πίεση για κρατική παρέμβαση

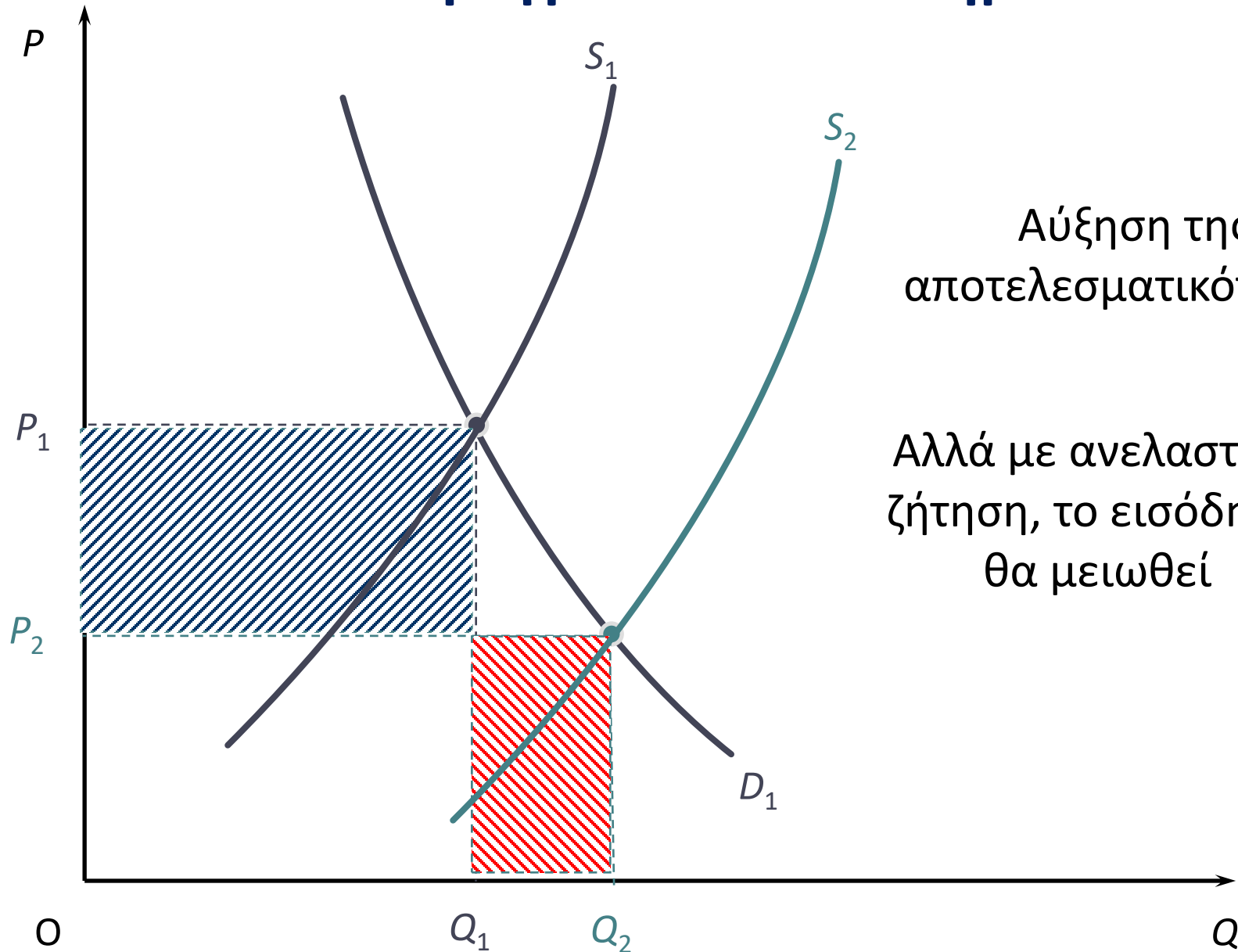
ΛΟΓΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

- ❖ Αίτια των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων τιμών (και εισοδημάτων?)
 - ◆ Διακυμάνσεις στην ζήτηση
 - ◆ Διακυμάνσεις συγκομιζόμενης ποσότητας (προσφορά)
- ❖ Αίτια μείωσης των αγροτικών εισοδημάτων
 - ◆ Ανελαστική ζήτηση
 - ◆ Αυξήσεις στην προσφορά

Μείωση Αγροτικών εισοδημάτων

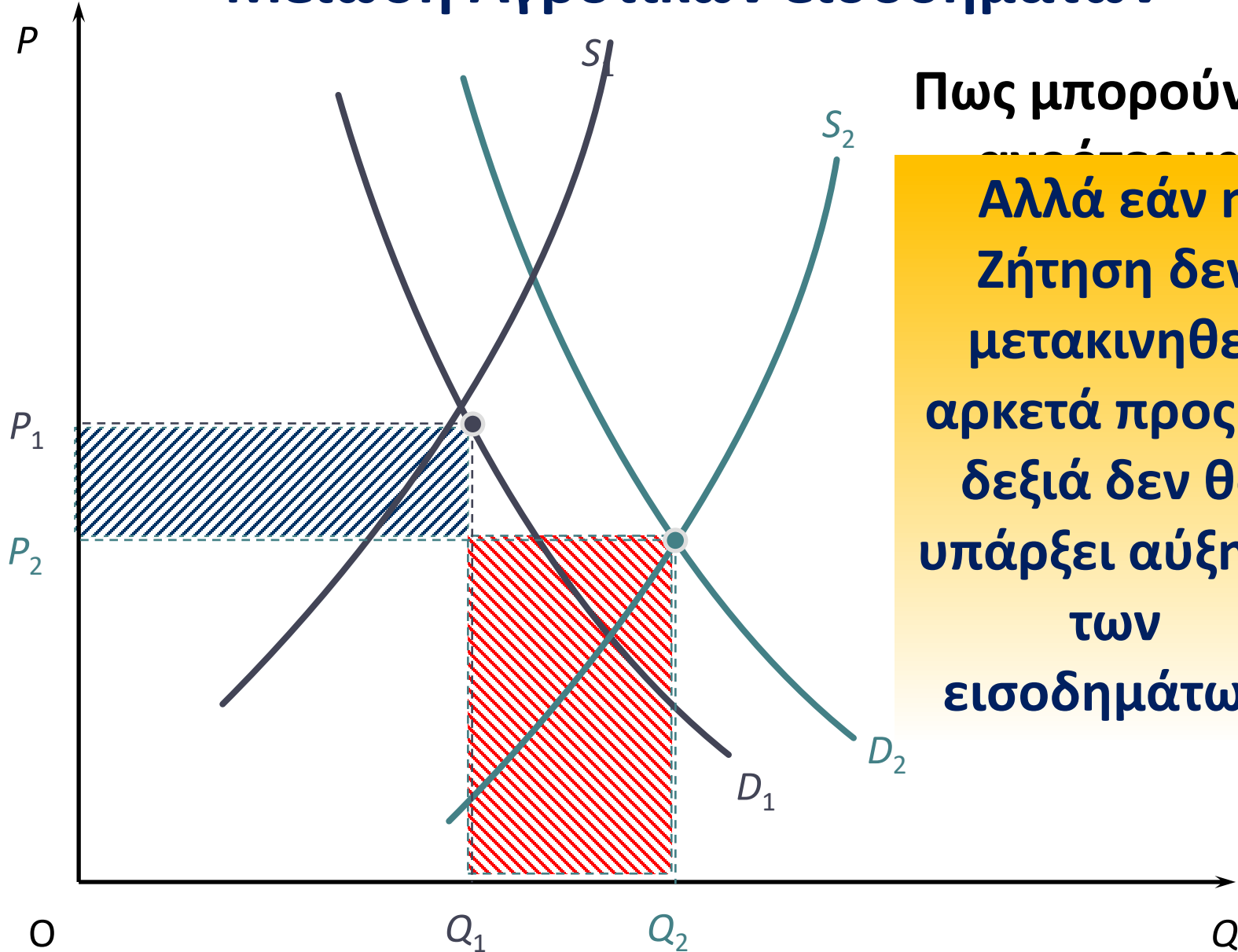
Μείωση Αγροτικών εισοδημάτων

Αύξηση της
αποτελεσματικότητας!

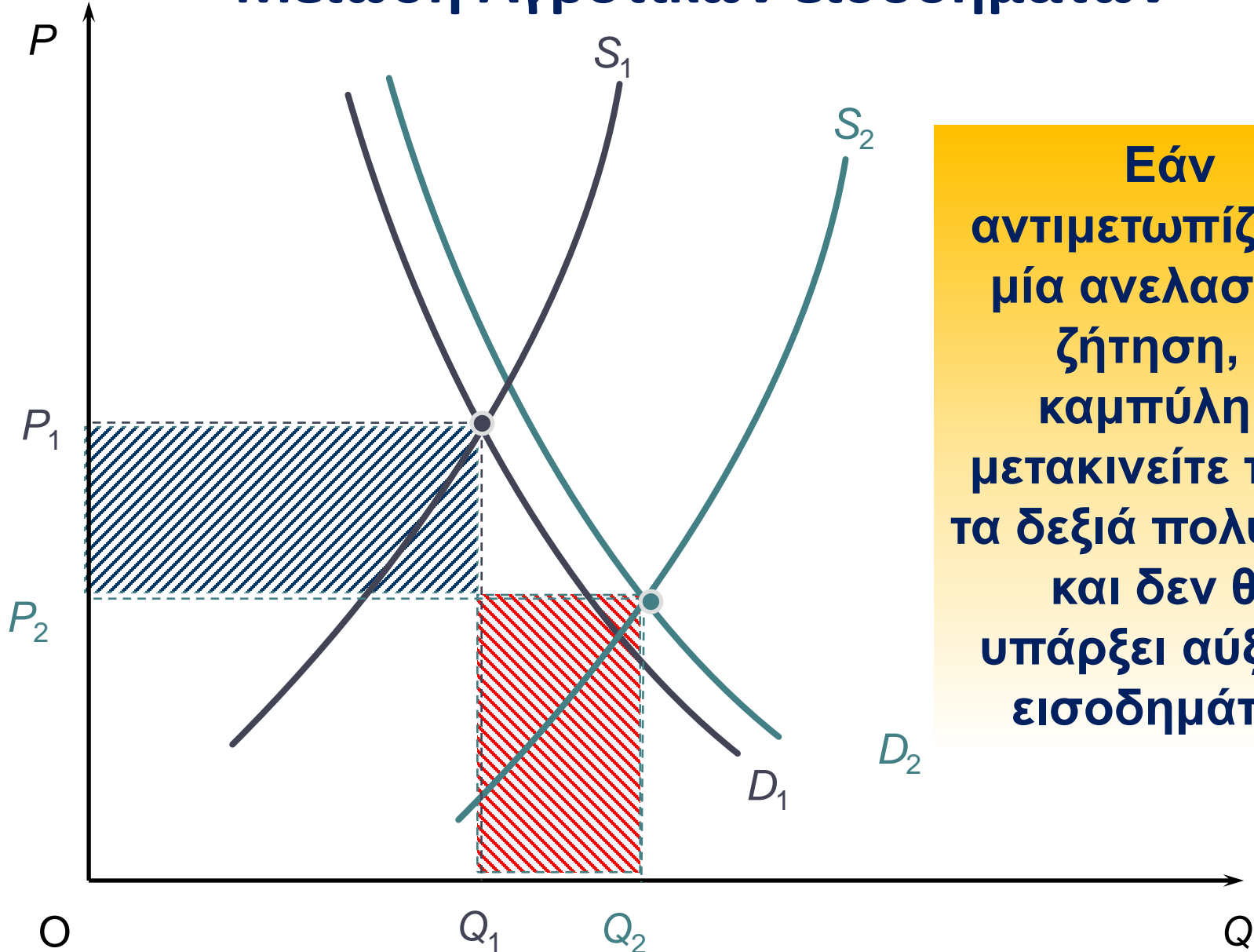
Αλλά με ανελαστική
ζήτηση, το εισόδημα
θα μειωθεί

Μείωση Αγροτικών εισοδημάτων

Πως μπορούν οι
αγοραστές να
Αλλά εάν η
Ζήτηση δεν
μετακινηθεί
αρκετά προς τα
δεξιά δεν θα
υπάρξει αύξηση
των
εισοδημάτων.

Μείωση Αγροτικών εισοδημάτων

Εάν
αντιμετωπίζουμε
μία ανελαστική
ζήτηση, η
καμπύλη D
μετακινείται προς
τα δεξιά πολύ λίγο
και δεν θα
υπάρξει αύξηση
εισοδημάτων

Ελαστικότητα Ζήτησης διαφόρων Τροφίμων

Foodstuff	Price elasticity of demand (1988–2000)	Income elasticity of demand (1998–2000)
Bread	-0.40	0.12
Milk	-0.17	-0.17
Cheese	-0.35	0.23
Lamb	-1.29	0.15
Pork	-0.82	0.13
Fresh fish	-0.80	0.31
Eggs	-0.28	-0.01
Fresh potatoes	-0.12	0.09
Fresh green vegetables	-0.66	0.27
Frozen peas	-0.68	0.06
Bananas	-0.32	0.12
Cakes and biscuits	-0.56	0.13
All foods	n.a.	0.20

Πηγή: Sloman from; *National Food Survey 2000* (National Statistics, 2001), extracted from Tables 6.1, 6.3, 6.4 and 6.5

ΑΡΝΗΤΙΚΗ τιμή σημαίνει κατώτερα αγαθά δηλαδή όταν το εισόδημα αυξάνεται η κατανάλωση μειώνεται

Η γέννηση της ΚΑΠ και το ζήτημα της μεταρρύθμισης

- Οι στόχοι της ΚΑΠ θεσπίστηκαν με το Άρθρο 39 της Συνθήκης της Ρώμης (1957) το 1962 και το Συνέδριο της Stressa (1958)
- Αρχές: Ενιαία αγορά - Κοινοτική προτίμηση - Δημοσιοοικονομική Αλληλεγγύη
- Ελευθερία εμπορίου εσωτερικά και φραγμοί εισαγωγών για την προστασία του γεωργικού εισοδήματος

Αρχές της ΚΓΠ

□ **Ενιαία αγορά (Single Market):**

- ελεύθερη διακίνηση αγροτικών προϊόντων μεταξύ των κρατών μελών
- μεγάλη αγορά χωρίς τελωνειακούς ελέγχους, εμπορικούς περιορισμούς και στρεβλωτικές επιδοτήσεις
- κανόνες ανταγωνισμού, εναρμόνιση κανόνων ασφάλειας τροφίμων, κτηνιατρικών κανόνων
- Κοινές Οργανώσεις Αγορών (ΚΟΑ) (δημητριακά, ζάχαρη, γαλακτοκομικά, βόειο κρέας, χοιρινό, πρόβειο, κρασί, ορισμένα οπωροκηπευτικά)

□ **Κοινοτική προτίμηση (Community Preference):**

- προτεραιότητα στη διάθεση των κοινοτικών προϊόντων (όχι επιδίωξη αυτάρκειας)
- μεταβλητοί εισαγωγικοί δασμοί

□ **Δημοσιονομική αλληλεγγύη (Financial Solidarity):**

- κοινός προϋπολογισμός (1962) για χρηματοδότηση της Κ.Α.Π.

Συμπληρωματικά εργαλεία στήριξης

- ❖ ΚΟΑ εξοπλίστηκαν με το καθεστώς της ‘εγγυημένης τιμής’ (guaranteed prices) και των ‘μεταβαλλόμενων φραγμών’ (variable levies) στα Κοινοτικά σύνορα. Τις ‘εγγυημένες τιμές’, στο κλίμα της μεταπολεμικής Ευρώπης συμφώνησαν η Γαλλία και η Γερμανία
- ❖ Σε περίπτωση πτώσης των τιμών επενέβαινε η ‘τιμή παρέμβασης’ (intervention price) για την αγορά πλεονασμάτων και αποθήκευσης
- ❖ Λόγω της Κοινοτικής προτίμησης επιβλήθηκε η εισαγωγή μεταβαλλόμενων φραγμών για κάθε προϊόν. Εξαιτίας τους οι τρίτες χώρες αναγκάζονταν να πληρώνουν, αν δεν τιμολογούσαν στην ίδια ή υψηλότερη της Κοινοτικής τιμής, τη διαφορά εσωτερικής-εξωτερικής τιμής μέσω δασμών (tariffs)
- ❖ Επιβλήθηκαν και ‘επιστροφές εξαγωγών’ (reimbursements) όταν οι Κοινοτικοί γεωργοί εξήγαγαν σε τιμές υψηλότερες των τρίτων χωρών.

Κοινές Οργανώσεις Αγορών (Κ.Ο.Α.)

- Σύστημα κανόνων και μέτρων κατά προϊόν (π.χ. γάλα)
- Προσδιορίζονται ποιοτικές (π.χ. ορισμός προϊόντων) και οικονομικές (π.χ. στήριξη τιμών) προϋποθέσεις
- Ελήφθησαν υπόψη οι συνθήκες στην παραγωγή και στην αγορά που χαρακτηρίζουν κάθε προϊόν
- Δύο κατηγορίες μέτρων:
 - ✓ στα σύνορα της κοινότητας (π.χ. εισαγωγικός δασμός)
 - ✓ στην εσωτερική αγορά (π.χ. τιμή στόχου)

Θεσμικές τιμές της Κοινής Οργάνωσης της Αγοράς (ΚΟΑ) για τα Δημητριακά

Ενδεικτική τιμή ή Τιμή Στόχου (Duisburg)

Τιμή Κατωφλίου

Μεταβλητός
Εισαγωγικός Δασμός

Τιμή Παρέμβασης (Ormes)

Εξαγωγική
Επιδότηση

Διεθνής τιμή

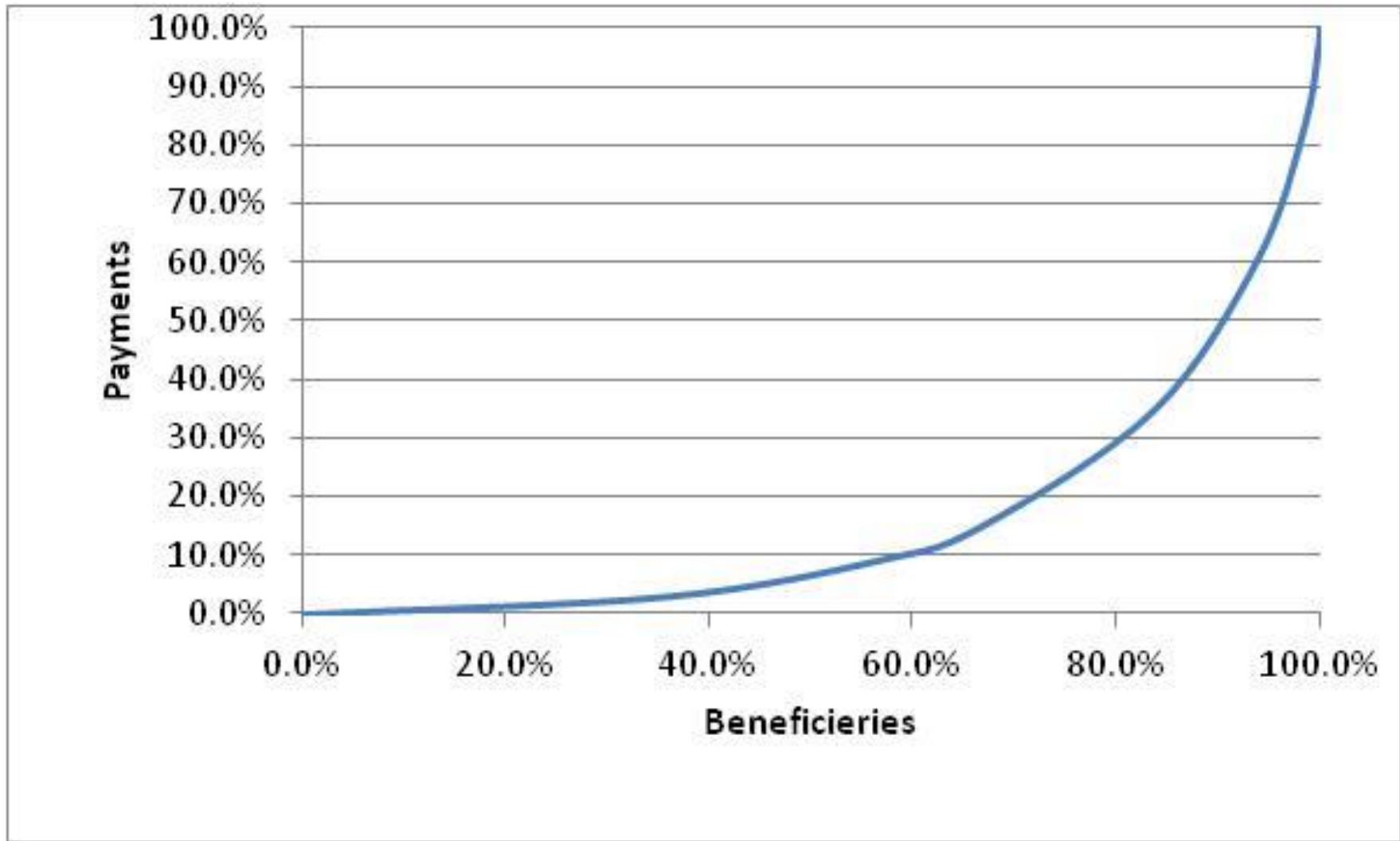
Αναθεωρήσεις των Κ.Ο.Α.

- **1960 – 1969**: προσδιορισμός των Κ.Ο.Α.
- **1970 – 1980**: φόβος εξάρτησης από εισαγωγές, επιδίωξη ισχυρής πολιτικής τιμών στήριξης, πλεονάσματα, αύξηση δαπανών
- **1981 – 1992**: το σύστημα φθάνει στα όριά του, μέγιστες εγγυημένες ποσότητες, συνυπευθυνότητα, μειώσεις τιμών, ανάδειξη περιβαλλοντικών προβλημάτων, πιέσεις από GATT
- **1992 – 2003**: μειώσεις τιμών, εισοδηματικές αντισταθμίσεις, ποσοτικοί περιορισμοί.
- **2003 – σήμερα**: αποδέσμευση ενισχύσεων από την παραγωγή, κατευθύνσεις διαχείρισης (πολλαπλή συμμόρφωση), ενιαία ενίσχυση, πολιτική αγροτικής ανάπτυξης

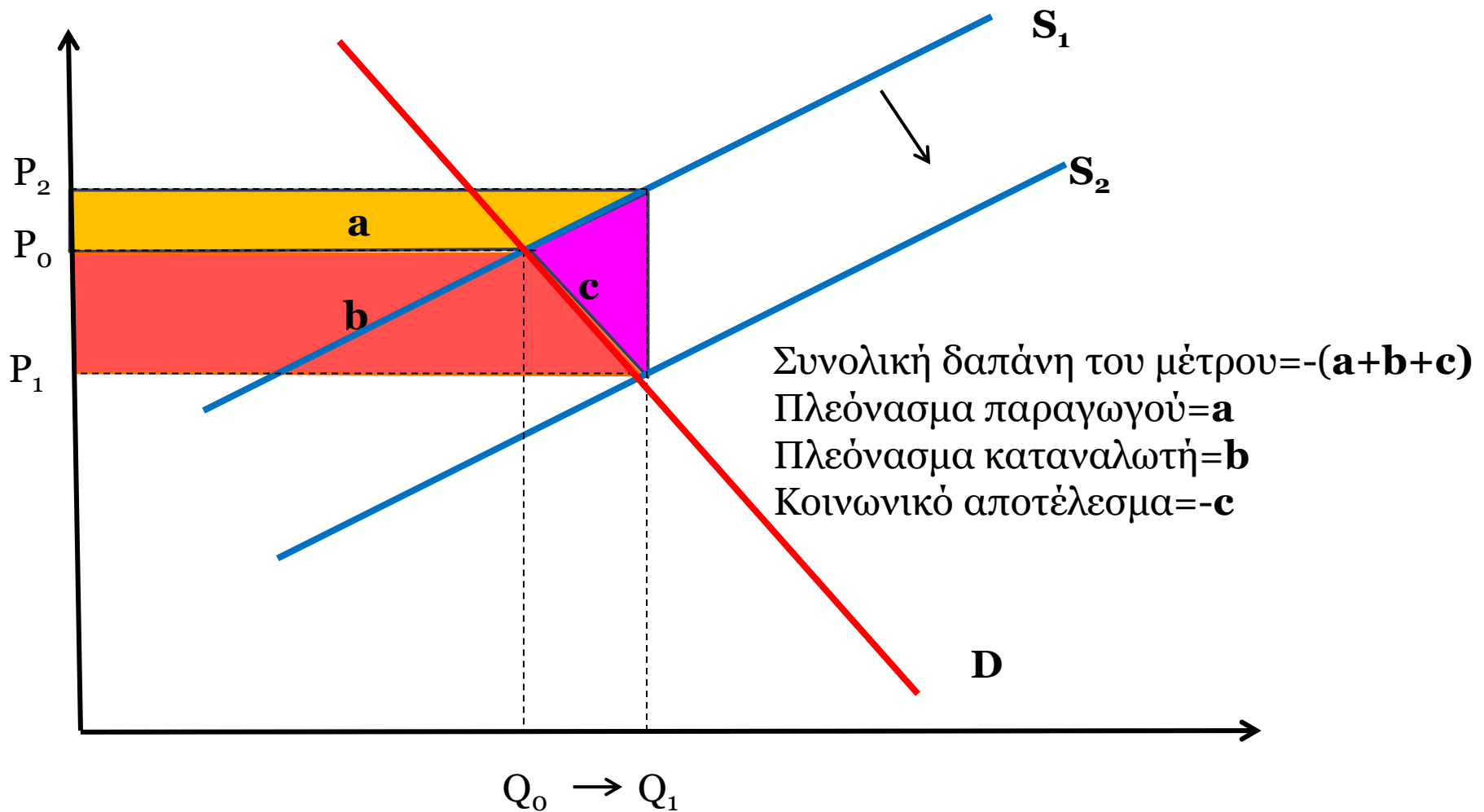
Εναλλακτικά Μέτρα στήριξης Γεωργικού Εισοδήματος

Το μέτρο στήριξης των τιμών στο επίκεντρο της ΚΑΠ

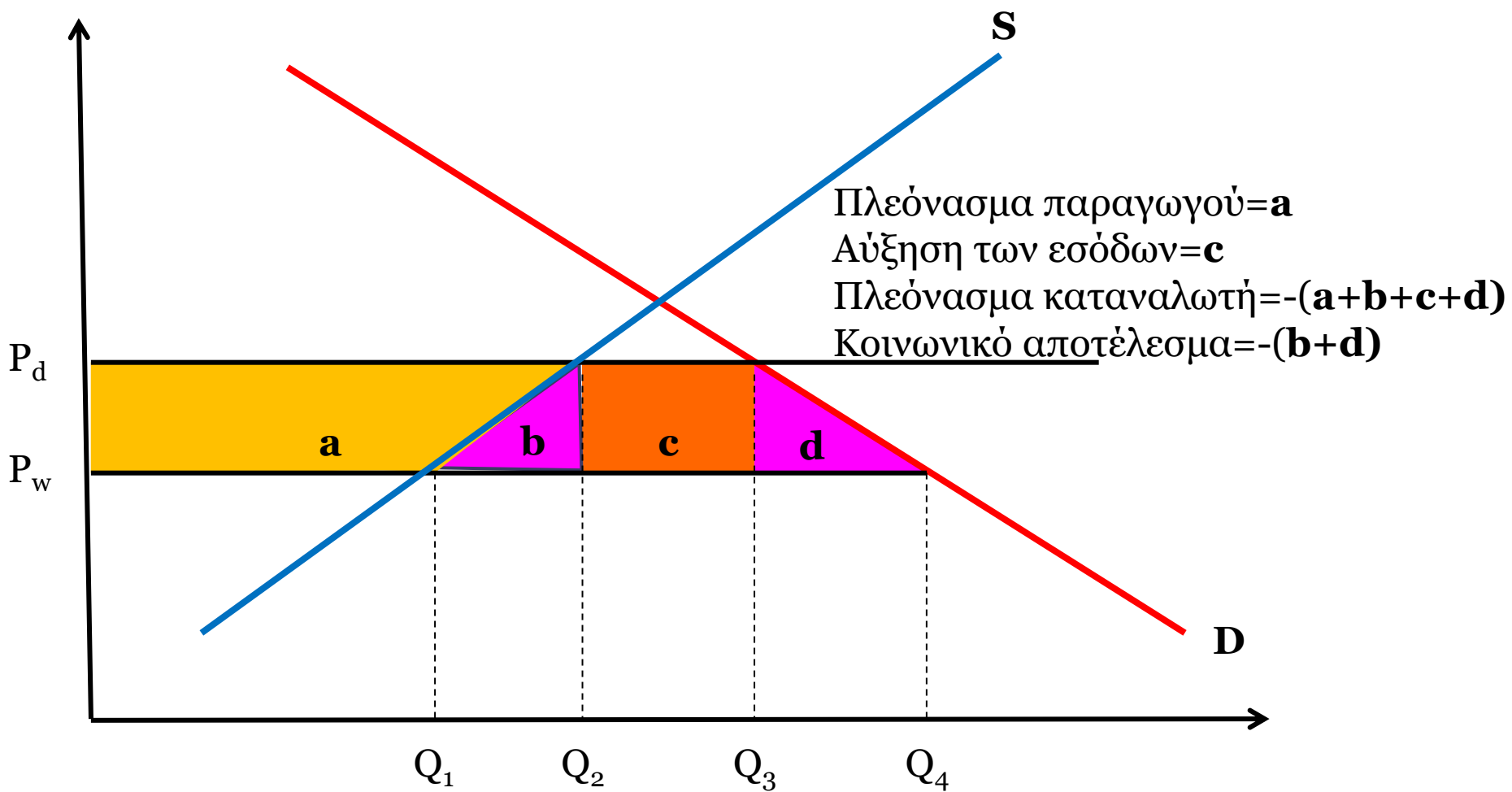
- ❖ Η στήριξη των τιμών επιτυγχάνεται μέσω
 - ◆ Του μηχανισμού της αγοραστικής παρέμβασης
 - ◆ Των μεταβλητών εισαγωγικών δασμών
 - ◆ Των εξαγωγικών επιδοτήσεων
- ❖ Οι παραγωγοί εξασφάλισαν υψηλότερες τιμές
- ❖ Το επίπεδο των τιμών προσδιόρισε το ύψος της προσφοράς
- ❖ Όλοι οι παραγωγοί επωφελήθηκαν, αλλά μόνο λίγοι μπόρεσαν να αυξήσουν σημαντικά την παραγωγή τους και τα εισοδήματά τους
- ❖ Το 80% των ενισχύσεων εισέπραξε το 30% των παραγωγών

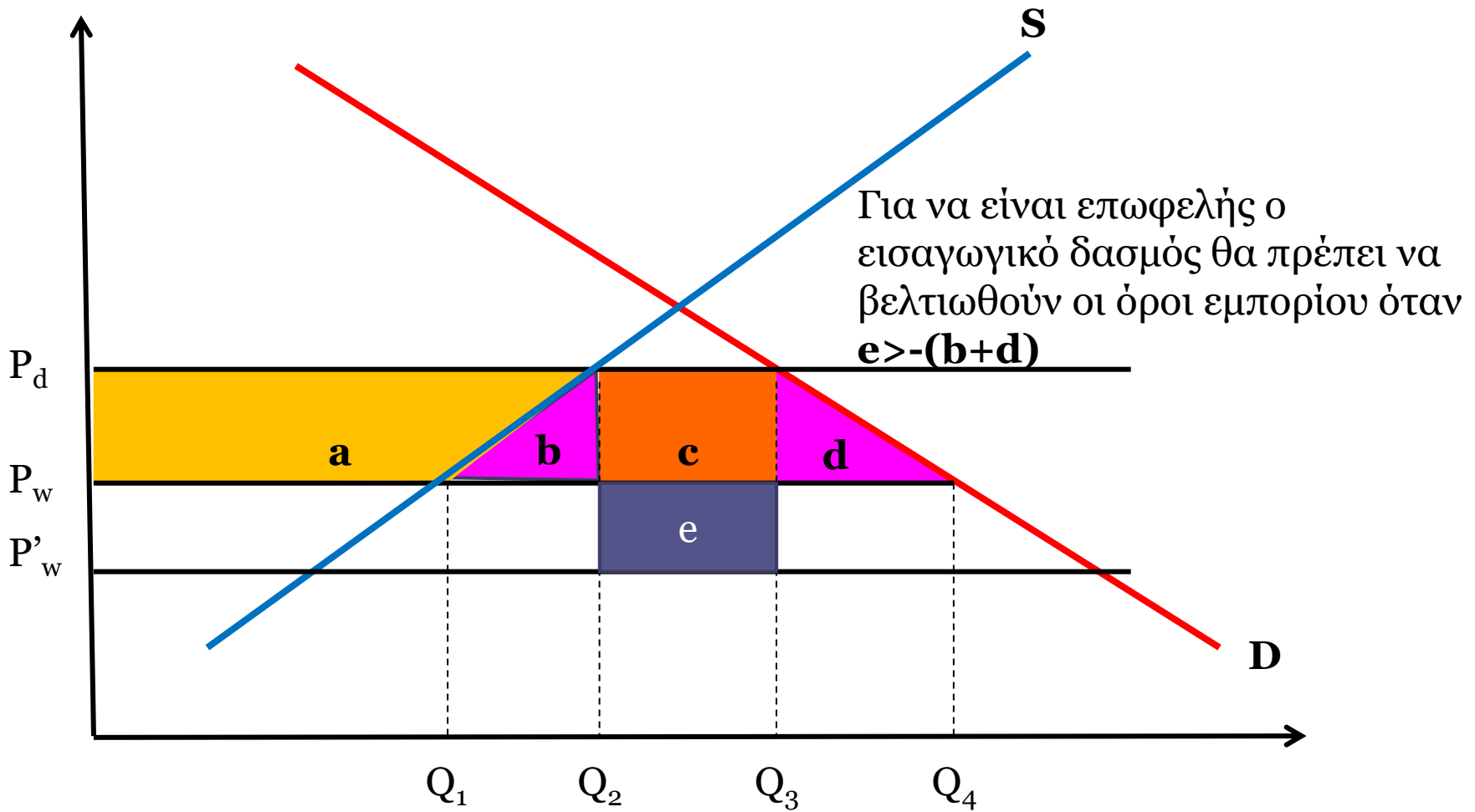
1. Επιδότηση Προϊόντος

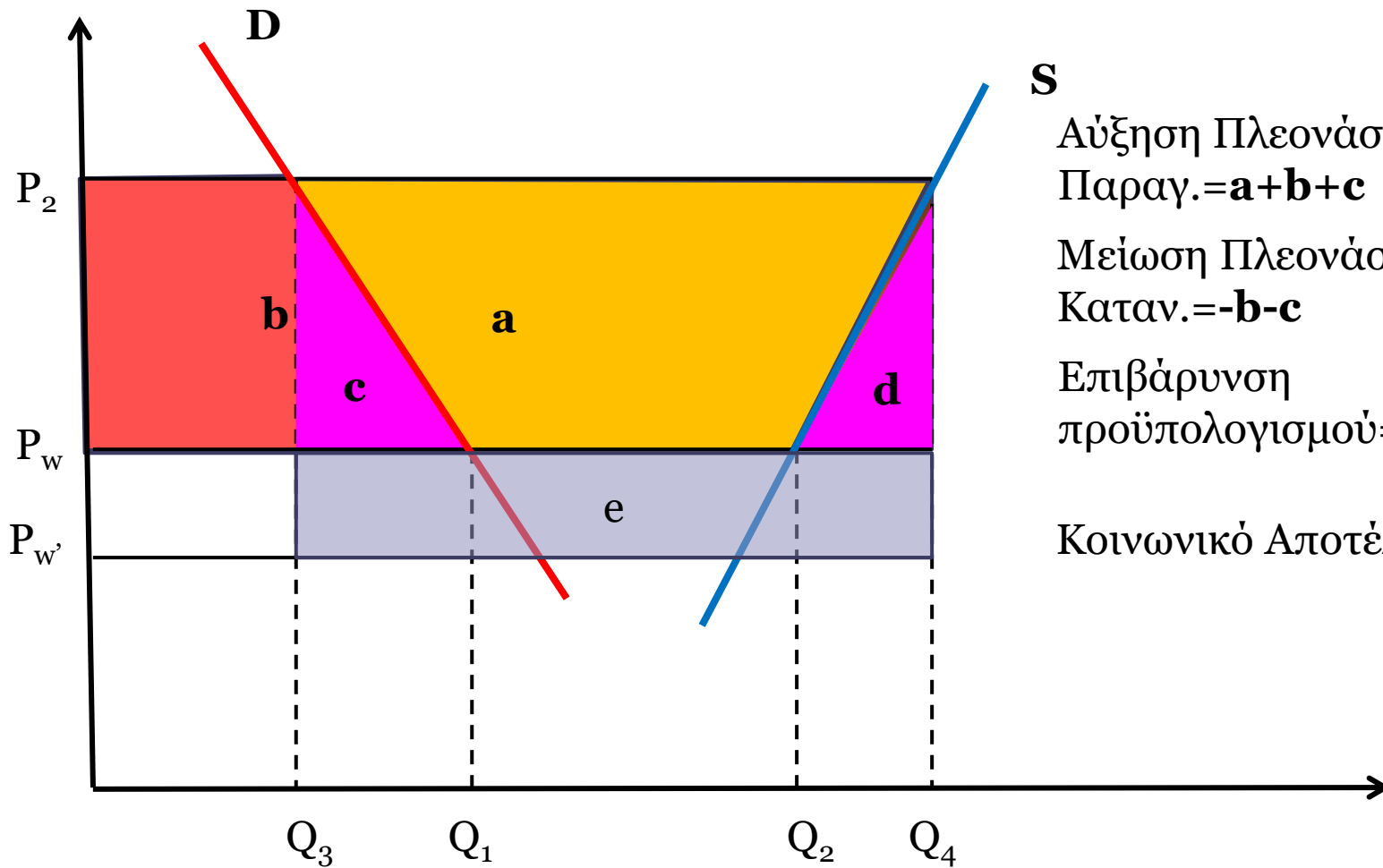
2. Εισαγωγικός Δασμός

Εισαγωγικοί δασμοί σε μια μεγάλη Οικονομία

3. Εξαγωγικές Επιδοτήσεις

S

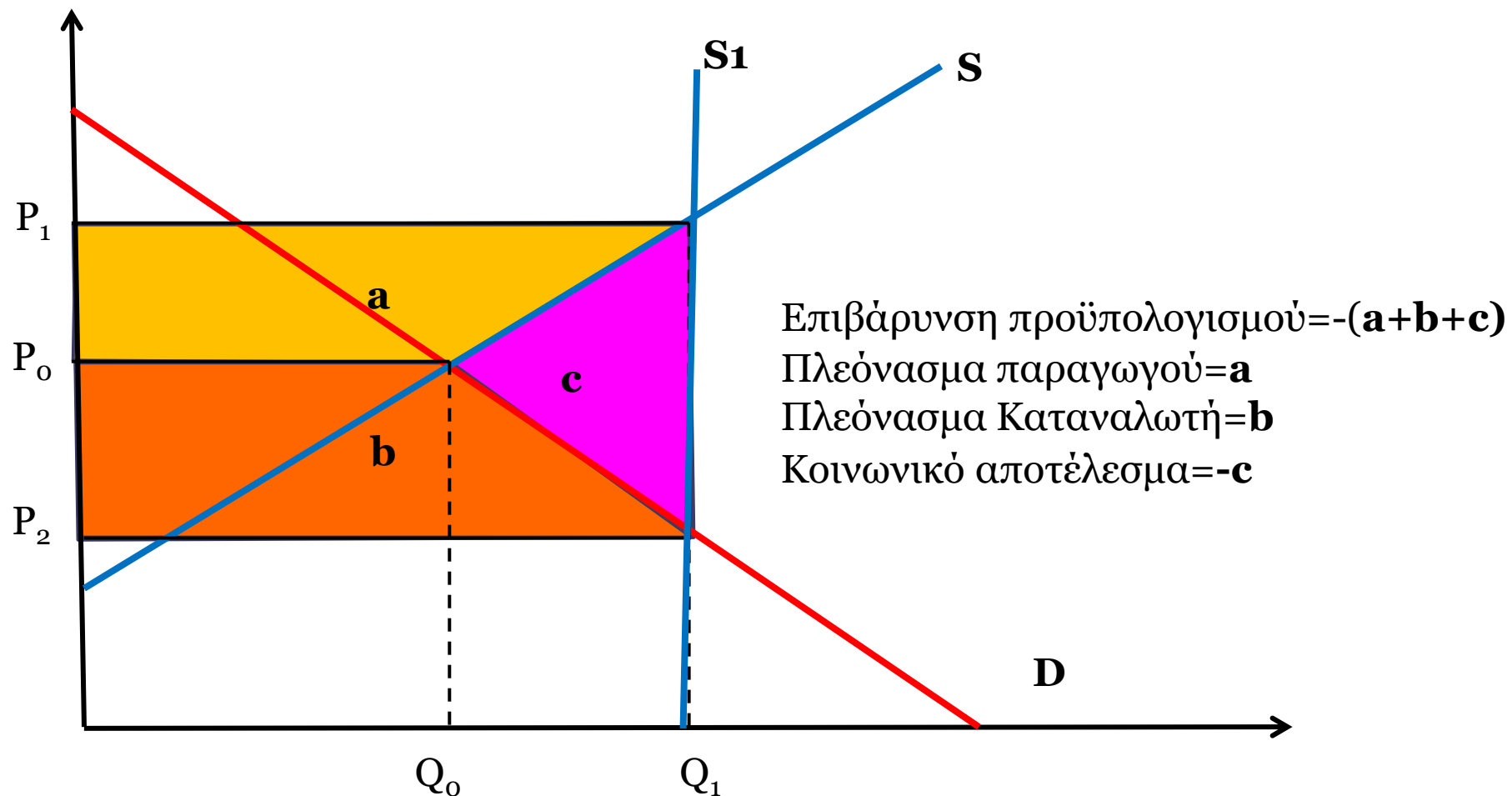
Αύξηση Πλεονάσματος
Παραγ.= $\mathbf{a+b+c}$

Μείωση Πλεονάσματος
Καταν.= $\mathbf{-b-c}$

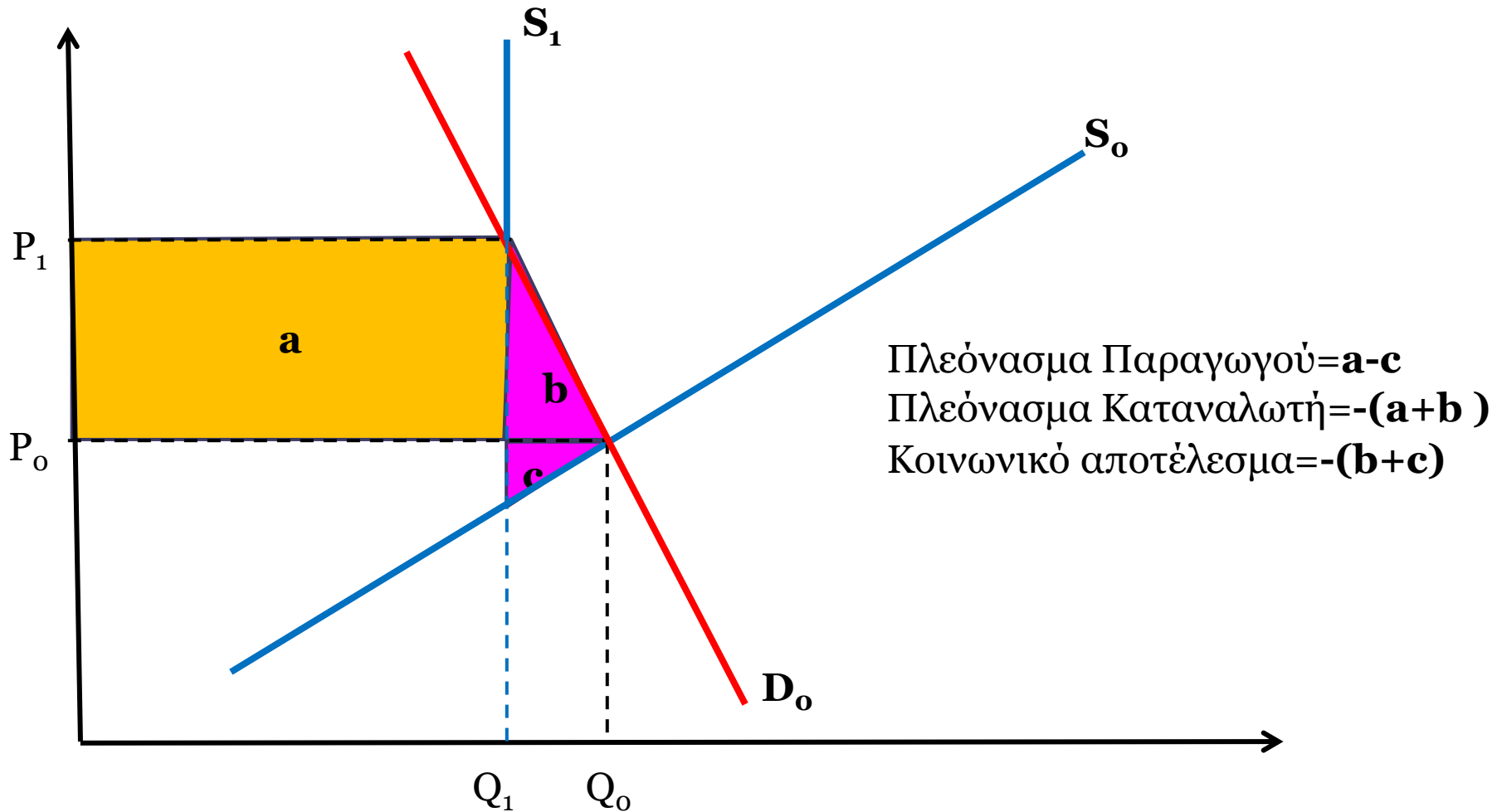
Επιβάρυνση
προϋπολογισμού= $\mathbf{-(c+a+d)}$

Κοινωνικό Αποτέλεσμα= $\mathbf{-(c+d)}$

4. Ελλειμματικές Πληρωμές

5. Ποσοτώσεις στην παραγωγή

Η επίδραση της στήριξης των τιμών στις δαπάνες

- ♦ Το σύστημα των μεταβλητών εισαγωγικών δασμών δημιουργεί έσοδα.
- ♦ Η ανάγκη της απομάκρυνσης των πλεονασμάτων από την εσωτερική αγορά δημιουργεί έξοδα.
- ♦ Η επιδείνωση της ανισορροπίας ($S > D$) στην αγορά οδήγησε σε αύξηση των δαπανών.
- ♦ Οι δαπάνες δεν καλύφθηκαν από τις χώρες που δημιούργησαν τα πλεονάσματα αλλά από όλες («δημοσιονομική αλληλεγγύη»).
- ♦ Η αύξηση των τιμών στην εσωτερική αγορά λόγω της επιβολής δασμών ευνόησε τους «καθαρούς εξαγωγείς» (Γαλλία, Ιρλανδία) και ζημίωσε τους «καθαρούς εισαγωγείς» με «καθαρή συνεισφορά» (H.B., Γερμανία).

**Μετά το 1980 η ΚΓΠ σε μία
διαρκή μεταρρύθμιση**

Μεταρρυθμίζοντας την ΚΑΠ

- Μια επιτυχής πολιτική μέχρι τη δεκαετία του 1970
- **1980ς:** το πρόβλημα των «πλεονασμάτων» με 'βουνά βουτύρου' και 'λιμνών αλκοόλης' εξαιτίας της υπερπαραγωγής μεταβάλλεται σε οικονομικό και πολιτικό πρόβλημα
- **Αντίμετρα πολιτικής:**
 - 'εγγυημένες οροφές' σε δημητριακά (1981),
 - 'ποσοτώσεις γάλακτος' (1984),
 - 'μέγιστες εγγυημένες ποσότητες' (1987-8) για δημητριακά που επεκτάθηκε σε άλλα προϊόντα (1988-9).

Αλλά το πρόβλημα δεν λύθηκε....

...προς μία ριζική μεταρρύθμιση της ΚΓΠ

- ▶ 1981 αστάθεια γεωργικών αγορών στο διεθνές εμπόριο και εισηγήση της έννοιας της 'αποδέσμευσης' εργαλείων από παραγωγή
- ▶ 1986: GATT (General Agreement on Tariffs and Trade)- **'Ο Κύρος της Ουρουγουάης'** περιλαμβάνει γεωργία. Στο στόχαστρο ο 'προστατευτισμός' της ΚΑΠ, Ιαπωνία και Νορβηγία
- ▶ Η Συμφωνία για τη Γεωργία προϋποθέτει αναμόρφωση της ΚΑΠ με στόχο τη μείωση της διαστρέβλωσης (παραμόρφωσης) του εμπορίου
- ▶ Αντίπαλοι 'παίκτες': ΗΠΑ και Όμιλος Cairns (14 εξαγωγικές χώρες π.χ. Αργεντινή, Νέα Ζηλανδία, Ουρουγουάη, Ταϊλάνδη)

Εμπορικές πιέσεις για αναμόρφωση

- ❖ Η ανάδειξη της Ε.Ε. ως κύριου εξαγωγέα (λόγω της στήριξης των τιμών) οδήγησε σε διεθνείς εντάσεις
- ❖ Δραματική αύξηση στην διεθνή αγορά του μεριδίου των:
 - γαλακτοκομικών προϊόντων μετά το 1984
 - Σιτηρών, βοείου κρέατος, ζάχαρης (1977 – 1992)
- ❖ GATT (WTO) - Συμφωνία για τη Γεωργία του Γύρου της Ουρουγουάης, 1986 - 1994:
 - ποσοτικοί περιορισμοί στη χρήση:
 - Εξαγωγικών επιδοτήσεων
 - Εσωτερική στήριξη που στρεβλώνει το εμπόριο

Η μεταρρύθμιση MacSharry

- ◆ Φεβρουάριος 1991. Η πρόταση της ΕΕ στο ΕΣ
- ◆ Αντικατάσταση ‘στήριξης τιμών’ με ‘άμεση στήριξη’ [κατέληξαν] βάσει καλλιεργούμενης έκτασης και ιστορικές αποδόσεις τριετίας είτε τοπικά είτε περιφερειακά
- ◆ Μείωση εγγυημένων τιμών για ελαιούχους σπόρους, δημητριακά και βόειο κρέας (τελικά, αντιστοίχως 30% και 15%)
- ◆ Εισαγωγή αποζημιώσεων με τη μορφή των ‘ατομικών άμεσων πληρωμών’
- ◆ Συμφωνία ΕΣ τον Μάιο 1992

Μεταρρύθμιση MacSarry και Αγροτική Ανάπτυξη

Τα ‘Συμπληρωματικά μέτρα’ της ‘ιστορικής’ (περ. *Financial Times* 22.5.1992) Μεταρρύθμισης MacSharry:

- ❑ Αγροπεριβαλλοντικά προγράμματα
- ❑ Πρόωρη Συνταξιοδότηση
- ❑ Αναδάσωση

Πιέσεις από τον προϋπολογισμό

❖ Αναθεώρηση 1992:

- Ελάφρυνση για τους καταναλωτές (μείωση τιμών)
- Επιβάρυνση φορολογουμένων (άμεσες ενισχύσεις) παρά την περιστολή των δαπανών για εξαγωγικές επιδοτήσεις & παρέμβαση

❖ Αναθεώρηση 1999:

- Επανάληψη του προτύπου του 1992 (μείωση τιμών, αύξηση άμεσων ενισχύσεων)

❖ Διεύρυνση 2004:

- Δυναμική αποσταθεροποίησης του προϋπολογισμού
- Συμφωνία για ανώτατο όριο δαπανών
- Οι 15 διατήρησαν αμετάβλητη την ΚΑΠ για τον εαυτό τους
- Στα 10 νέα κράτη μέλη ανέλαβαν περιορισμούς για διατήρηση του ανώτατου ορίου δαπανών (σταδιακή εφαρμογή των άμεσων ενισχύσεων σε περίοδο 10 ετών).

Νέες ανησυχίες για την πολιτική

- ❖ Η στήριξη ως συνάρτηση της S προκαλεί:
 - αύξηση της παραγωγής
 - συμβιβασμό στην ποιότητα
 - συμβιβασμό στην ασφάλεια
 - συμβιβασμό στο περιβάλλον
 - κακή μεταχείριση των ζώων
- ❖ Οι σχέσεις αυτές αποτέλεσαν τον οδηγό διαμόρφωσης νέας πολιτικής και κατεύθυνσης των πόρων.
- ❖ Πυλώνας II της αναμόρφωσης της ΚΑΠ (1999)
 - Πόροι για την ανάπτυξη της υπαίθρου (αρχικά μόνο 5% των συνολικών δαπανών της ΚΑΠ)
 - τα σχέδια βελτίωσης παρέμειναν αλλά δίδεται προσοχή:
 - Στον πολυλειτουργικό ρόλο της γεωργίας (αγροπεριβαλλοντικά)
 - Στην οικονομική διαφοροποίηση των αγροτικών κοινωνιών

Αγρότες και αναθεώρηση της ΚΑΠ

- ❑ Η αναθεώρηση της ΚΑΠ προκάλεσε αντιδράσεις (από την εποχή της επιβολής ποσοτώσεων στο γάλα – 1984).
- ❑ Τα αγροτικά συμφέροντα παραμένουν στο επίκεντρο της πολιτικής.
- ❑ Παρά τις αναμορφώσεις οι ενισχύσεις συνεχίζουν να καταβάλλονται στους, μεγάλους, αποτελεσματικούς και ευημερούντες παραγωγούς.
- ❑ Έλλειψη γνώσης:
 - i. Για το βαθμό ισοκατανομής των ενισχύσεων
 - ii. Για το ύψος και την κατανομή των αγροτικών και εξωγεωργικών εισοδημάτων
 - iii. Για την ιδιότητα των δικαιούχων.
- ❑ Αντιδράσεις στη δημοσιοποίηση στοιχείων.

Μετά το 2003

- ❖ Προϋπόθεση καταβολής της κύριας «ενιαίας αποδεδειγμένης ενίσχυσης – ΕΑΕ», η επιδίωξη περιβαλλοντικών στόχων & ευημερίας των ζώων
- ❖ Στόχοι ΚΑΠ από το 1957 παρέμειναν οι ίδιοι, όμως:
 - ❖ Η συνθήκη του Maastricht (1992) επιβάλλει την ενσωμάτωση του στόχου της περιβαλλοντικής προστασίας σε όλες τις πολιτικές
 - ❖ Η συνθήκη του Amsterdam (1997) επιβάλλει την ενσωμάτωση του στόχου της προστασίας της υγείας των καταναλωτών
- ❖ Στα πλαίσια του Πυλώνα II:
 - ❖ Το πλαίσιο της πολιτικής και η κατανομή των πόρων διαμορφώνονται από κοινού
 - ❖ τα κράτη μέλη επιλέγουν μέτρα και «δοσολογία» από ένα κοινό κατάλογο
 - ❖ συγχρηματοδότηση

Ιστορική εξέλιξη της ΚΑΠ

Παραγωγικότητα

Ανταγωνιστικότητα

Αειφορία

Τα
πρώτα
χρόνια

Τα
χρόνια
της
κρίσης

Αναθεώρη
ση της ΚΑΠ
1992

Agenda
2000

Αναθεώρ
ηση της
ΚΑΠ το
2003

Αναθεώρ
ηση της
ΚΑΠ το
2014

Ασφάλεια
Τροφίμων

Υπερπαραγ
ωγή

Μείωση
Πλεονασμάτων

Εμβάθυνση
Αλλαγών

Προσανατολι
σμός στις
Αγορές

Περιφερειακό
Μοντέλο

Αύξηση
παραγωγικότ
ητας

Έκρηξη
Δαπανών

Περιβάλλον

Ανταγωνιστι
κότητα

Ανησυχίες
Καταναλωτών

Καθεστώς
Βασικής
ενίσχυσης

Σταθεροποιή
ση Αγορών

Διεθνής
τριβές

Εξισορρόπηση
εισοδημάτων

Αγροτική
Ανάπτυξη

Αγροτική
Ανάπτυξη

Προαιρετική
Αναδιανεμητι
κή ενίσχυση

Ενίσχυση
Εισοδημάτω
ν

Διαρθρωτι
κά μέτρα

Εξισορρόπηση
προϋπολογισμών

Περιβάλλον
Απλοποίηση

Πρασίνισμα

Συμβατότητα
με ΠΟΕ

Διαχείριση
Κινδύνων

50 και πλέον χρόνια ΚΓΠ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- ✓ ΚΑΠ: ένα ιστορικό εγχείρημα για την Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση
- ✓ Ο ιδρυτικός στόχος της διατροφικής επάρκειας επιτεύχθηκε
- ✓ Αλλά... “πλεονάσματα” λόγω πολιτικών ενθάρρυνσης ‘παραγωγισμού’ και περιβαλλοντικές επιπτώσεις
- ✓ Μεταρρυθμίσεις δεκαετίας 1980 ελέγχου προσφοράς (‘ποσοστώσεις’) συνεχίστηκαν στη δεκαετία του 1990, κάτω από τις επιταγές της παγκοσμιοποίησης (‘αποδέσμευση’ παραγωγής και στήριξης)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- ✓ Ριζική μεταρρύθμιση το 1992. Από τη στήριξη τιμών στις άμεσες εισοδηματικές ενισχύσεις. Συνεχίστηκε τις επόμενες δεκαετίες επεκτείνοντας εφαρμογή 'αποδέσμευσης'
- ✓ Ενίσχυση της περιβαλλοντικής και κοινωνικής συνιστώσας της ΚΑΠ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- Η εξέλιξη της ΚΑΠ, μετά το 1980, αναδεικνύει την πολυπλοκότητα των διασυνδέσεων του εθνικού, Ευρωπαϊκού και διεθνούς πολιτικού γίνεσθαι
- Το πολιτικό σύστημα της ΕΕ αποδείχθηκε ότι είναι σύνθετο, περιπεπλεγμένο και ανταγωνιστικό
- Η αποδόμηση αυτής της συνθετότητας επιβάλλει ανάλυση και ερμηνεία της συμπεριφοράς των εμπλεκόμενων ομάδων συμφερόντων
- Στα κέρδη αυτής της εξέλιξης η ενίσχυση της διαφάνειας στην εφαρμογή της πολιτικής και η συνεπαγόμενη ανακατανομή ισχύος μεταξύ των ομάδων συμφερόντων σε διακρατικό επίπεδο